Ազգ
Azg
armenian daily

9 ՅՈՒՆԻՍ 2000 ՈՒՐԲԱԹ 106 (2074)

Թուրքիան ողջունում է ՆԱՏՕ-ի ընդլայնումը

ՌԻԳԱ, 8 ՅՈՒՆԻՍ, ՍՆԱՐՔ: Թուրքիան ողջունում է ՆԱՏՕ-ի ընդլայնումը: Թուրքիան ամեն կերպ աջակցել է ՆԱՏՕ-ի ռազմական դաշինքի ընդլայնմանն արեւելյան ուղղությամբ՝ դեպի նախկին Խորհրդային Միության հանրապետություններ եւ Արեւմտյան բլոկի երկրներ, ինչպիսին Լատվիան է, որը ձգտել է միանալ դաշինքին: Այդ մասին Ռիգայում կայացած խորհրդաժողովի ժամանակ հայտարարել է Թուրքիայի արտգործնախարար Իսմայիլ Ջեմը:

Նա հանդես է եկել ՆԱՏՕ-ին անդամագրվել ցանկացող 9-ը երկրներից կազմված խմբի հռչակագրի աջակցությամբ՝ ստորագրված մայիսին Լիտվիայում: ՆԱՏՕ-ին անդամագրվել ցանկացող երկրների հաջորդ ժողովը տեղի կունենա 2002-ին: Վիլնյուսի նախաձեռնությանն աջակցել են Լատվիան, Էստոնիան, Բուլղարիան, Ռումինիան, Սլովենիան, Սլովակիան, Ալբանիան եւ Մակեդոնիան: Մի փոքր կասկած հայտնելով, որ բոլոր 9 երկրները ՆԱՏՕ-ի անդամ կդառնան միաժամանակ՝ Իսմայիլ Ջեմը միաժամանակ հույս է հայտնել, որ «ինքնակի» անդամագրությունը ՆԱՏՕ-ին տեղի կունենա ինչքան հնարավոր է շուտ:

Թուրքիայի նախարարը նաեւ հայտարարել է, որ ՆԱՏՕ-ին անդամագրվել ցանկացող երկրները պետք է երկկողմ կապեր հաստատեն արդեն նրան անդամագրված պետությունների հետ՝ այդ ոլորտում մեծ նախապատրաստվածություն ունենալու համար:

Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐ

Հոլոքոստի 126 գիտնականներ հաստատում են Հայկական ցեղասպանության անառարկելի փաստը եւ պահանջում պաշտոնական ճանաչում

New York Times, Jerusalem Post եւ այլ թերթերում հայտարարություն

Ինչպես «**Ազգի**» երեկվա համարում նշել ենք, Ամերիկայի հայկական կազմակերպությունների կոալիցիան ԱՄՆ միջազգային հարաբերությունների պետական հանձնաժողովին կոչ է արել Կոնգրեսի օրակարգ մտցնել 20-րդ դարի սկզբին Օսմանյան Թուրքիայում հայերի ցեղասպանության ճանաչման հատուկ բանաձեւի (H.RES. 398) քվեարկությունը:

Այս հարցի հրատապությանն անդրադարձել էին նաեւ համաշխարհային ճանաչման արժանացած եւ բարձր հեղինակություն վայելող 126 գիտնականներ, որոնք այս տարվա մարտի 3-7-ը 30-րդ անգամ ներկա գտնվելով Ֆիլադելֆիայի (Պենսիլվանիա) Ս. Ջոզեֆ (Հովսեփ) համալսարանում կայացած Հոլոքոստին եւ եկեղեցիներին նվիրված կոնֆերանսին՝ ստորագրել էին միասնական մի հայտարարություն, որով հաստատում էին, որ Առաջին համաշխարհային պատերազմի ժամանակ տեղի ունեցած Հայկական ցեղասպանությունը անառարկելի պատմական փաստ է եւ պահանջում էին արեւմտյան ժողովրդավարական կառավարություններից ճանաչել այն որպես այդպիսին:

Հայկական ցեղասպանությունն անառարկելի փաստ հաստատող եւ արեւմտյան պետություններից պաշտոնական ճանաչում հայցող այդ դիմումը հրատարակվեց երեկ, հունիսի 8-ին, միաժամանակ «Նյու Յորք թայմս» (Նյու Յորք), «Ջերուսալեմ փոստ» (Երուսաղեմ), «Դը Հիլ» (Վաշինգտոն, ԱՄՆ Կոնգրես), եւ «Ռոլ քոլ» (Վաշինգտոն, ԱՄՆ, Կոնգրես) հեղինակավոր թերթերում:

Բանաձեւը ստորագրողները ակադեմիական ամբիոնների վարիչներ են եւ Հոլոքոստի ուսումնասիրման եւ հետազոտման կենտրոնների տնօրեններ: Նրանց թվում է խաղաղության Նոբելյան մրցանակի թեկնածու Էլի Ուիզելը, որը ելույթ ունենալով վերոհիշյալ կոնֆերանսում՝ դիմել է արեւմտյան պետություններին եւ թուրքական խորհրդարանին վերջապես ընդունել Օսմանյան Կայսրության պատմության սեւ էջերը եւ ճանաչել Հայկական ցեղասպանությունը որպես փաստ: «Դա նշանակալի խթան կհանդիսանա Թուրքիայում ժողովրդավարության առաջխաղացմանը», նշել է նա:

Տես ➧ էջ 2

ԱՆՀԵԹԵԹ

Ինտերպոլը ձերբակալման ազդագիր է հրապարակել ... Զորի Բալայանի դեմ

Եվրոպայից մեր ընկերներից մեկը մեզ է առաքել Ինտերպոլի միջազգային հետախուզման ցանցի թիվ A-203/3-2000 ազդագիրը (թղթածրար՝ թիվ 1998/31481, հրապարակման թվական՝ 6 մարտ, 2000), որը վերաբերում է մեր աշխատակից, հայտնի գրող եւ հրապարակագիր Զորի Բալայանին: Այո, մի զարմացեք, Զ. Բալայանն այժմ աշխարհի շուրջ 170 երկրներում հետախուզման մեջ է գտնվում ըստ այդ ազդագրի (տես՝ կողքի սյունը), որի ամբողջական թարգմանությունը ներկայացնում ենք 4-րդ էջում: Բալայանի ձերբակալումը պահանջող երկիրն է, բնականաբար, Ադրբեջանը, ամբաստանությունը՝ 1994 թ. հուլիսի 3-ին Բաքվի մետրոյում տեղի ունեցած պայթեցման կազմակերպումը, նախատեսված պատիժը՝ ցմահ բանտարկություն: Ձերբակալման հրամանագիրը, որի տակ ստորագրել է Ն. Ա. Ալահվերդիեւը, արձակվել է 1998 թ. հունիսի 9-ին, Բաքվի դատական իշխանությունների կողմից: Ազդագրում Ինտերպոլի բոլոր մասնաճյուղերին հրահանգված է ենթակայից «հայտնաբերելու» դեպքում առաջինը՝ տեղյակ պահել Ինտերպոլի Բաքվի գրասենյակին եւ ապա Ինտերպոլի գլխավոր քարտուղարությանը (ICPO), երկրորդ՝ նախնական կալանքի ենթարկել նրան եւ Ադրբեջանի հետ միջպետական պայմանագիր ունենալու դեպքում նրան իսկույն հանձնել Բաքվի... ողորմածությանը:

Անշուշտ անիմաստ է առարկել Բաքվի դատարանի դատավճիռը: Թուրքն իր թքությունը պետք է անի միշտ: Այնտեղ կարող են որեւէ հայի, հատկապես Ադրբեջանի ԽՍՀ-ում ծնված ամեն մի հայի դեմ նման՝ ֆանտոմ դատավարություններ սարքել եւ ի բացակայության դատավճիռներ արձակել:

Բայց թերեւս արժե, որպես հետաքրքրաշարժ պատմություն, մեկ անգամ եւս կարդալ 2 տարի առաջ, 1998 թ. մայիսի 22-ին «**Ազգ**» թերթում տրվածն այդ մասին, որը թարգմանությունն է մեկ օր առաջ մոսկովյան «Օբշչայա գազետայում» Զ. Բալայանի «Ես մեղավոր եմ լոկ այն բանում, որ սիրում եմ հայրենիքս» վերնագրով լույս տեսած ռուսերեն հոդվածի, որն իր հերթին պատասխան է մոսկովյան նույն թերթում 1998 թ. մայիսի 14-ին տրված դատական ակնարկի, որտեղ առաջին անգամ հրապարակվում է Զ. Բալայանի դեմ Բաքվի դատարանի կայացրած դատավճռի մասին:

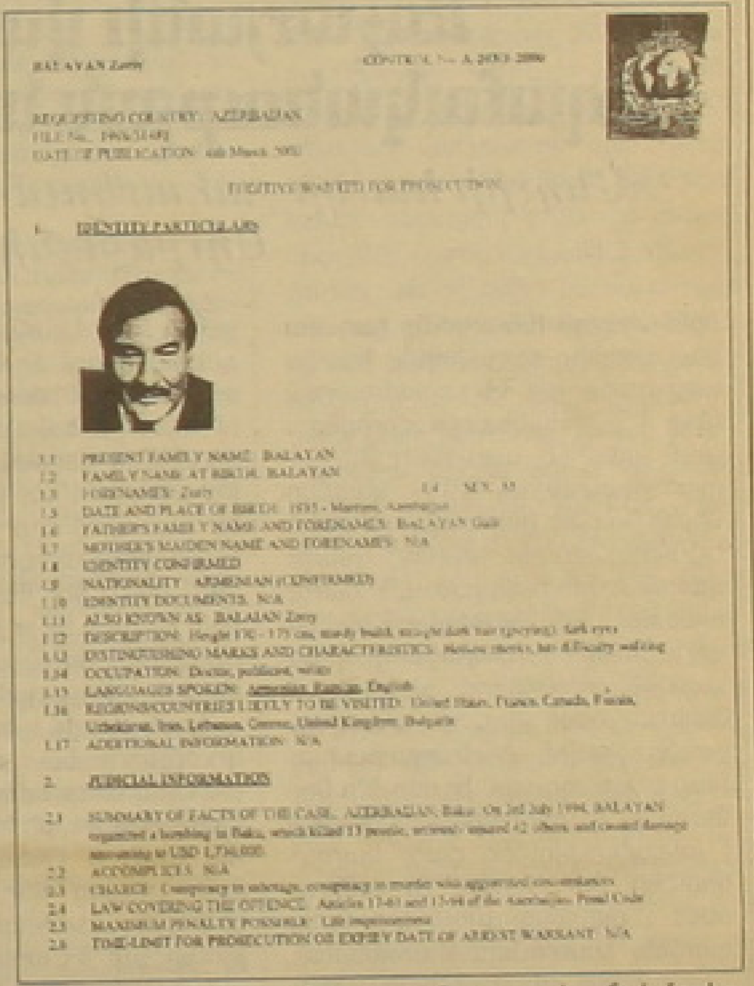

Տես ➧ էջ 2

Բուդապեշտում եվրոպահայ միությունների ֆորում

ՀԱԿՈԲ ԱՍԱՏՐՅԱՆ
Պրահա-Բուդապեշտ

Հունիսի 9-12-ը Հունգարիայի մայրաքաղաքում տեղի կունենա եվրոպահայ միությունների ֆորումի 2-րդ խորհրդաժողովը, որին մասնակցելու նպատակով Բուդապեշտում կհավաքվեն տարբեր համայնքների 120-ից ավելի ներկայացուցիչներ: Խորհրդաժողովի հիմնական նպատակը Արեւելյան եւ Արեւմտյան Եվրոպայի հայ գաղութների միջեւ համագործակցության դաշտի ստեղծումն է: Ինչպես մեզ հետ հեռախոսազրույցում նշեց ԵՀՄՖ ընդհանուր քարտուղար Թորոս Սակերյանը, ֆորումը ձգտում է նպատակաուղղված աշխատանք տանել 2,5 մլն եվրոպահայության գործունեությունը համակարգելու, ամուր կապեր հաստատելու բոլոր համայնքների հասարակական, մշակութային կազմակերպությունների, առանձին անհատների միջեւ, որոնք շահագրգռված կլինեն ստեղծելու մասնագիտական խմբեր կամ կնպաստեն արդեն եղած կապերի զարգացմանը: Հիշեցնենք, որ նախորդ խորհրդաժողովը տեղի ունեցավ 1999-ին Բրյուսելում: Բուդապեշտյան խորհրդաժողովի բացմանը ներկա կգտնվեն նաեւ Հունգարիայի, Հայաստանի եւ Արցախի պաշտոնական ներկայացուցիչներ, կառավարությունների եւ խորհրդարանների անդամներ: Մանրամասները՝ խորհրդաժողովի բացումից հետո:

Բաքուն լուրջ ակնկալիքներ ուներ Պուտին-Քլինթոն հանդիպումից

ԲԱՔՈՒ, 8 ՅՈՒՆԻՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Ադրբեջանի ԱԳ նախարար Վիլայաթ Գուլիեւն անդրադարձել է Վլադիմիր Պուտինի եւ Բիլ Քլինթոնի միջեւ ղարաբաղյան հակամարտության հարցի քննարկմանը: Նա նշել է, որ երկու նախագահները քննարկման ընթացքում ի վիճակի չեն եղել հասնել որոշակի պայմանավորվածության: «Երբ դու ցանկանում ես ինչ որ բան անել, ապա պետք է անես քո ձեռքով», հայտարարել է Գուլիեւը՝ ըստ ամենայնի ակնարկելով, որ միջնորդավորված բանակցությունները էական արդյունքների չեն հանգեցնում: Մինչդեռ ըստ ANS գործակալության, Բաքվի պաշտոնական իշխանությունները լուրջ ակնկալիքներ ունեին այս հանդիպումից:

ՁՈՒԽՏԱԿ ՆԻՍՏԵՐ

Կառավարությունը նախապատրաստվում է իր տնտեսական ծրագրի այսօրվա «ննջհանդեսին»

Աշխատավարձերի, թոշակների ու նպաստների պարտքերը փակվելու են մի քանի ամսվա ընթացքում

ԱՆՈՒՇ ԲԱԲԱՅԱՆ

Երեկ տեղի ունեցավ կառավարության երկու նիստ, մեկն արտահերթ՝ վարչապետ Անդրանիկ Մարգարյանի նախագահությամբ, երկրորդը հերթական՝ նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանի գլխավորությամբ: Արտահերթ նիստում, որը նվիրված էր այսօր Ազգային ժողովի արտահերթ նիստի հավանությանը ներկայացվելիք կառավարության ծրագրին, հիմնական զեկուցողը ֆինանսների նախարար Լեւոն Բարխուդարյանն էր:

Նիստի ավարտից հետո պրն Բարխուդարյանը պատասխանեց կառավարության ներկայացնելիք ծրագրին եւ իր աշխատանքային ոլորտին առնչվող մի քանի հարցերի: Այս կառավարության տնտեսական ծրագիրը նա որակեց որպես նախորդների օրգանական շարունակություն, թեպետ նշեց նաեւ, որ ծրագրում շատ են նոր տարրերը: «Պետք չէ բացասական վերաբերմունք ցույց տալ այս ծրագրին», կոչ արեց նա՝ ավելացնելով, որ այստեղ ամփոփված է կառավարության ողջ ռազմավարությունը՝ հարկային, ֆինանսաբյուջետային, արդյունաբերության համակարգերին առնչվող հարցերից մինչեւ արտադրական ենթակառուցվածքների համակարգ, պետական գույքի կառավարումից մինչեւ անշարժ գույքի շուկայի զարգացում եւ այլն: Տնտեսական քաղաքականության ընդհանուր դրույթներից բացի, մնացյալ տեսակետները կամփոփվեն կառավարության գործունեության աշխատանքային ծրագրում, ուր արդեն կճշգրտվեն միջոցառումների կատարման ժամկետները: Նախարար Բարխուդարյանը խոսեց նաեւ պետության՝ աշխատավարձերի, նպաստների ու թոշակների պարտքերի մասին: Նա հերքեց եւ որպես բացահայտ կեղծիք որակեց այն լուրերը, թե բնակչությանը վճարվելիք աշխատավարձային եւ մյուս պարտքերը չեն մարվելու: «Սոցիալապես վատ վիճակում գտնվող ժողովրդին ծանր մեղք է նման սուտ հրամցնելը», ասաց նա եւ հավաստիացրեց, որ առաջիկա մի քանի ամիսների ընթացքում բոլոր պարտքերը փակվելու են:

Ինչ վերաբերում է կառավարության հերթական նիստին, հավանություն տրվեց «Քաղաքացիական ծառայության» վերաբերող օրենքի նախագծին, ինչը, ըստ ՀՀ կառավարության մամլո ծառայության հաղորդագրության, հանրապետության նախագահը գնահատել է որպես կայուն պետական համակարգ ստեղծելու երաշխիք, «որտեղ յուրաքանչյուր պետական ծառայող հստակ կիմանա իր իրավունքների ու պատասխանատվության շրջանակը» եւ ապահովագրված կլինի բարձրաստիճան իշխանությունների փոփոխությունների հետեւանքներից:

Մեկ այլ որոշմամբ հավանություն է տրվել նույնպես վաղուց սպասվող մեկ այլ օրենքի՝ «ՀՀ նախագահի, ինչպես նաեւ օրենսդիր, գործադիր, դատական իշխանության, տեղական ինքնակառավարման մարմինների, Կենտրոնական բանկի, ղեկավար աշխատողների, ԿԸՀ նախագահի եւ անդամների գույքի, եկամուտների եւ ծախսերի հայտարարագրման մասին»:

Որոշվել է նաեւ այս տարի ոռոգման նպատակով Սեւանա լճից ջրի բացթողումների առավելագույն չափը սահմանել 190 մլն խմ: Կրթական ոլորտում որոշվել է պետական բուհերում մագիստրատուրայի եւ ասպիրանտուրայի համար 2000-2001 թ. ուստարում սահմանել 450 տեղ, 50 տեղով պակաս՝ նախորդ տարվանից:

Կառավարությունը պաշտոնանկ է արել Գորիսի քաղաքային համայնքի ղեկավարին:

Աթենքում բրիտանացի դիվանագետ է սպանվել

ԱԹԵՆՔ, 8 ՅՈՒՆԻՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Այսօր առավոտյան Խալանդրիի շրջանում (Աթենքի արվարձան) մահափորձ է կատարվել Հունաստանում Մեծ Բրիտանիայի դեսպանության աշխատակից, զինվորական կցորդ Ստեֆեն Սոնդերսի դեմ: Ինչպես հաղորդում է ANA գործակալությունը, երկու անհայտ անձինք մոտոցիկլետներով գնդակոծել են բրիտանական դիվանագետի ավտոմեքենան: Ստեֆեն Սոնդերսը տեղափոխվել է հիվանդանոց, որտեղ էլ ստացած վերքերից վախճանվել է: Ոստիկանական աղբյուրները հայտարարել են, որ այսօրվա միջադեպը նման է հունական ահաբեկչական «Նոյեմբերի 17» կազմակերպության գործողությունների մեթոդին, որը պատասխանատու է 4 ամերիկացիների սպանության համար 1975 թվականից ի վեր:

«Ի ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԼՂՀ»

Գործիչները փորձում են Տեր-Պետրոսյանի եւ Քոչարյանի վարած արտաքին քաղաքականության նմանություններ գտնել

«Մեղրիի հարցը շահարկում են, որպեսզի ԼՂՀ-ն թողնեն Ադրբեջանի կազմում»

«Ի պաշտպանություն ԼՂՀ» կազմկոմիտեն, որի մեջ մտնում են երկու տասնյակից ավելի կազմակերպություններ (ՍԻՄ, ԱԺՄ, ԱԻՄ, Դեմկուս, ԳԻԱՔՄ-ի եւ այլն), իրավագետ Յուրի Բարսեղովի եւ պատմաբան Հակոբ Հակոբյանի աջակցությամբ ԼՂ հիմնահարցի վերաբերյալ մշակել է պատմաիրավական տեղեկանք եւ պատրաստվում է ուղարկել ՀՀ նախագահին, ԱԺ-ին, արտգործնախարարությանը, աշխարհի երկրների խորհրդարաններին: Փաստաթուղթը, ըստ էության, նպատակ ունի ԼՂ հիմնահարցի քննարկումը քաղաքական դաշտից տեղափոխել իրավական դաշտ. ա) ՀՀ իշխանությունները ԼՂ հիմնահարցի գործընթացում պետք է առաջնորդվեն «Ի պաշտպանություն ԼՂՀ» կազմկոմիտեի կողմից ընդունված, ՄԱԿ-ին, ԵԱՀԿ-ին, տարբեր երկրների խորհրդարաններին ուղղված ԼՂ հարցի պատմական եւ իրավական հիմնավորումները ներկայացնող փաստաթղթի դրույթներով, բ) ԼՂՀ «դե ֆակտո» ձեռք բերված անկախությունը լիովին համապատասխանում է միջազգային իրավունքի նորմերին, եւ կազմկոմիտեն բացառում է անկախությունից ցածր կարգավիճակի քննարկումը, գ) անհրաժեշտ է բանակցությունների նյութ դարձնել Մարտունու, Մարտակերտի, Շահումյանի շրջանների եւ Գետաշենի ենթաշրջանի հայկական տարածքների վերադարձման հարցը, դ) բանակցությունների ընթացքում ազատագրված տարածքների խնդիրը քննարկելիս ղեկավարվել նրանով, որ Ադրբեջանի կողմից պարտադրված պատերազմում, ազատագրական պայքարով է ազատագրվել պատմական Արցախի մի մասը, որը ԼՂՀ անվտանգությունն երաշխավորող տարածք է:

«Ի պաշտպանություն ԼՂՀ» կազմկոմիտեի կազմակերպած «Հայ հասարակության դիրքորոշումը արցախյան հիմնահարցի կարգավորման գործընթացներում» թեմայով կոնֆերանսի հռետորները խորը անհանգստությամբ արձագանքեցին ԼՂ հարցի շուրջ վերջին ամիսների իրադարձություններին: Ակադեմիկոս Ռաֆայել Ղազարյանը տարածքներ փոխանակելու խոսակցությունները որակեց անհեթեթություն, անհեթեթություն է, եթե Հայաստանը հրաժարվի Քելբաջարից. «Ինչի՞ց են վախեցել մեր իշխանությունները, ինչո՞ւ են ժողովրդին պատերազմով վախեցնում: Ինձ թվում է, որ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանը գայթակղվում էր Արեւմուտքի խոստումներով: Չեմ ուզում հավատալ, որ այսօր Արեւմուտքի ինչ-ինչ խոստումներով գայթակղվում է Ռոբերտ Քոչարյանը: Մենք չգիտենք, թե ինչ են խոսում Քոչարյանն ու Ալիեւը: Խոսափողը արտգործնախարար Օսկանյանն է: Տեր-Պետրոսյանի ժամանակ պնդում էր, որ ԼՂՀ-ն պետք է վերադարձվի Ադրբեջանին, այժմ խոսափողն է Քոչարյանի համար»:

Հասկանալի է հայ քաղաքական գործիչների եւ պատմաբանների անհանգստությունը: Սակայն անհասկանալի է, թե ինչո՞ւ են հենց երեկ հիշել Վ. Օսկանյանի «ինքնավարությունից՝ վեր, անկախությունից՝ վար» մտահոգիչ արտահայտությունը, երբ ՀՀ արտգործնախարարն այն արտահայտել է ուղիղ երկու տարի առաջ Գերմանիայում: Անհասկանալի է նաեւ, թե ինչո՞ւ են քննադատության սլաքներն ուղղվում արտգործնախարարին: Կարծես արտգործնախարարն է ՀՀ նախագահը:

Քաղաքագետ Հակոբ Հակոբյանը «Օսկանյան» թեման տրորելուց հետո նշեց. «98-ի իշխանափոխությունից հետո իշխանություններն իրենց եւ ոչ մի քայլով ետ չեն կանգնել Տեր-Պետրոսյանի քաղաքականությունից»: Ակադեմիկոս Լենսեր Աղալովյանի կարծիքով, «Մեղրիի հարցը» պաշտոնապես չեն դրել շրջանառության մեջ. «Մեղրի անունը շրջանառում են, որպեսզի ԼՂՀ-ն թողնեն Ադրբեջանի կազմում, հետո պարծենան՝ տեսեք, Մեղրին չտվեցինք»: Աղալովյանը վստահ է, որ Վազգեն Սարգսյանին եւ Սամվել Բաբայանին քաղաքական ասպարեզից հեռացնելը պատահական չէր. «Կատարվել է դա արտաքին ուժերի՞ կողմից, թե՞ մեր իշխանություններն են լռելյայն համաձայնել՝ պատմության խնդիրն է»:

Պատմաբան Մանասյանի պնդմամբ, ԼՂ հարցը քաղաքական դաշտից պետք է տեղափոխել իրավական դաշտ, ասել է թե՝ հարցին տալ իրավական լուծում: «Իշխանությունների համար Ղարաբաղը տարածք է, այդ պատճառով էլ տարածքների փոխանակման հարցն են դնում», ասաց պրն Մանասյանը:

«Ազգային պետություն» կուսակցության առաջնորդ Սամվել Շահինյանը ԼՂ հարցը տեղափոխեց բարոյական հարթություն, նշելով, թե մեր ազգային զարթոնքը ջարդուփշուր արվեց 90-ական թթ. ՀՀՇ-ի եւ Տեր-Պետրոսյանի օգնությամբ:

ԱԺ պատգամավոր, ՍԻՄ առաջնորդ Հրանտ Խաչատրյանն անդրադարձավ հետպատերազմյան սինդրոմին, ապա ելույթի վերջում շեշտեց ԼՂՀ գլխավոր դատախազ Մավր Ղուկասյանի անօրեն գործողությունները...

Այս օրերին կրկին քննարկվում է Ղարաբաղի հարցը, 98-ի իշխանափոխությունը: Չգիտես ինչու, ոչ ոք չի ուզում հասկանալ կամ չի հասկանում, թե ինչո՞ւ տեղի ունեցավ իշխանափոխություն եւ ինչո՞վ էր այդ իշխանափոխությունը կապված ԼՂ հարցի կարգավորման հետ: Սակայն առավել զարմանալի է Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի շրջապատի մարդկանց՝ Ռոբերտ Քոչարյանին ուղղված քննադատությունը:

ԹԱԹՈՒԼ ՀԱԿՈԲՅԱՆ

ՍՏԵՓԱՆԱԿԵՐՏ

Տպավորություններ ճաղերից անդին

Լրագրողների տեսակցությունը մարտի 22-ի գործով մեղադրվող 8 անձանց հետ

Կատարելով լրագրողներին կանխօրոք տված խոստումը, ԼՂՀ գլխավոր դատախազ Մավրիկ Ղուկասյանը հունիսի 8-ին հնարավորություն ընձեռեց տարբեր լրատվամիջոցների մի խումբ ներկայացուցիչների՝ տեսակցելու մարտի 22-ի գործով մեղադրվող 8 անձանց հետ: Կապված քննչական գործողություններ կատարելու անհրաժեշտության հետ, գլխավոր դատախազն առայժմ հետաձգեց մյուս 8 կալանավորվածներին տեսակցելը:

Ստեփանակերտում տեղակայված ՆԳՆ քննչական մեկուսարանի պետի առանձնասենյակում էլ տեղի ունեցավ յուրաքանչյուրի հետ առանձին հանդիպումը: Ընդ որում, հենց մեկուսարանում մեզ հայտնի դարձավ, որ մարտի 22-ի գործով մեղադրվող երեք հոգու՝ Անդրեյ Ավշարյանի, Սեյրան Առուստամյանի եւ Արայիկ Վարդանյանի վերաբերյալ մասերն առանձնացնելով քրեական գործից, նախաքննությունն ավարտված լինելով՝ ուղարկվել են դատարան: Ըստ լրագրողներին տրամադրված տվյալների, դատական քննությունը կսկսվի հունիսի 9-ին:

Քննչական մեկուսարանում գտնվելու ժամանակ լրագրողներին հաջողվեց հանդիպել հիշյալ գործով կալանավորված Ալբերտ Առուստամյանի պաշտպան Վազգեն Հայրապետյանին, որը չհրաժարվեց պատասխանել մեր որոշ հարցերին: Իր պաշտպանյալի հերթական հարցաքննությանը մասնակցելու համար եկած Վ. Հայրապետյանը հավաստիացրեց, որ կոնկրետ Ա. Առուստամյանի նկատմամբ առ այսօր թույլ չի տրվել դատավարական որեւէ նորմի խախտում, եւ ինքը գոհ է նախաքննության ընթացքից:

Լրագրողներիս տեղեկացվեց, որ մեղադրյալ Գառնիկ Ծատրյանի պաշտպանի հանկարծամահ լինելու կապակցությամբ (նրա փաստաբան Նիկոլայ Հակոբյանը 68 տարեկանում հանկարծամահ է եղել անցյալ շաբաթվա վերջին) առաջիկա օրերին կնշանակվի նոր պաշտպան:

Իսկ ահա պարզվեց, որ Արմեն Մուսայելյանն ընդհանրապես հրաժարվել էր դատապաշտպանից հենց կալանավորվելու օրվանից: Լրագրողներիս զարմացական հարցին նա պատասխանեց, որ ինքը մտավախություն չունի նախաքննության օբյեկտիվ ընթացքից եւ համոզված է, որ դատական քննությունն էլ նույնքան անաչառ կլինի: Ընդգծենք, որ լրագրողների հետ նրա այս զրույցը տեղի էր ունենում քննչական մեկուսարանի պետի բացակայությամբ:

Քանի որ հաջորդ օրը կայանալիք դատական նիստին մասնակցելու հնարավորությունը կար, լրագրողական խումբը («Ազատություն» ռ/կ, Սնարք, Արմենպրես, Ինտերֆաքս գործակալություններ, «Ազգ», «Հայաստանի Հանրապետություն» օրաթերթեր եւ Արցախի ռադիոխմբագրություն) միաձայն որոշեց տեսակցել թույլատրված անձանցից հինգի հետ միայն: Տրված հարցերը բազմաբնույթ էին, որոնք ստացան իրենց սպառիչ պատասխանները: Ընդհանուր տպավորությամբ՝ կալանավորվածները դժգոհ չէին թե՝ իրենց հետ տարվող քննչական գործողությունների օրինականությունից եւ թե՝ մեկուսարանային պայմաններից:

Ի դեպ, լրագրողներիս տրամադրվեց մեկ կալանավորի հաշվով նախատեսված օրապահիկ ծախսի մի հետաքրքիր կոնտրաստ: Եթե ուղիղ մեկ տարի առաջ այն նախատեսված էր... 82 դրամ (դա անձամբ չափորոշել էր այն ժամանակվա ԼՂՀ վարչապետ Ժիրայր Պողոսյանը), ապա ներկայումս յուրաքանչյուր կալանակալյացի օրապահիկը կազմում է 450 դրամ, այսինքն՝ նույնքան, ինչքան բանակում նախատեսված է յուրաքանչյուր զինվորի օրապահիկ սննդի համար:

Իսկ ներմեկուսարանային պայմանների իրական պատկերը ճշտելու համար լրագրողական խումբը մեր իսկ ընտրությամբ եղավ կալանախցերից մեկում. տպավորությունը դարձյալ բավարարող էր: Մեկուսարանում ընթացող վերանորոգման աշխատանքները (որի պատճառով էլ նախկինում կալանքի տակ գտնվող անձանց մի մասը ժամանակավորապես պահվում է Շուշիում) վկայում էին այն ձգտումը, որ գերատեսչական ղեկավարությունը շահագրգռված է կալանավորվածների պայմանների բարելավմամբ:

Այս ամբողջի ֆոնի վրա հետաքրքրական էին մեկուսարանի պետի խոսքերը՝ ուղղված լրագրողներիս. «Լավ է, որ սրտացավ հետաքրքրությամբ մտահոգված եք մարտի 22-ի դեպքով կալանավորվածների ճակատագրով: Իսկ մահափորձից տուժածների ճակատագրով նույն չափով հետաքրքրվո՞ւմ եք...»:

ՆԵՐՍԵՍ ԱՐՇԱԿՅԱՆ,
Ստեփանակերտ

Հոլոքոստի 126 գիտնականներ հաստատում են Հայկական ցեղասպանության անառարկելի փաստը եւ պահանջում պաշտոնական ճանաչում

Սկիզբը էջ 1

Ստորագրողների թվում են եղել նաեւ դոկտորներ եւ պրոֆեսորներ Եհուդա Բաուերը (Եբրայական համալսարանից, Երուսաղեմի Յադ Վաշեմի Հոլոքոստի հետազոտման միջազգային ինստիտուտի տնօրեն), Իսրայել Չառնին (Երուսաղեմի Հոլոքոստի եւ ցեղասպանության ինստիտուտի տնօրեն, եբրայական համալսարանի պրոֆեսոր, Ցեղասպանության հանրագիտարանի գլխավոր խմբագիր), Ուորդ Չըրչիլը (Բոուլդերի Կոլորադո համալսարանից, էթնիկական ուսումնասիրությունների բաժին), Սթիվեն Ֆեյնստայնը (Մինեսոտա համալսարանի Հոլոքոստի եւ ցեղասպանության ուսումնասիրությունների կենտրոնի տնօրեն), Սոլ Ֆրիդմանը (Օհայոյի Յանգսթաուն պետական համալսարանի, Հոլոքոստի եւ հրեական ուսումնասիրությունների կենտրոնի տնօրեն), Էդուարդ Գաֆնին (Վալպարայսո համալսարանի իրավագիտական ֆակուլտետից), Ձեւ Գարբերը (Լոս Անջելեսի Վելի քոլեջից), Դորոթա Գլովաս Քան (Հալիֆաքսի, Քինգզ քոլեջ համալսարանից), Իրվինգ Գրինբերգը (Հրեական կյանքի համակարգչային ցանցի նախագահ), Հերբերտ Հիրշը (Վիրջինիայի Քոմնուելթ համալսարանից), Իրվինգ Հորովիցը (Նյու Ջերսիի Ռութգերս համալսարանից, Հաննա Արենդտի անվան պատվավոր կոչումի արժանացած), Սթիվեն Ջեյկոբսը (Ալաբամայի Հանթսվիլ քաղաքի Բնայ Շալոմ տաճարի ռաբբի, Ցեղասպանության հանրագիտարանի խմբագրի տեղակալ), Սթիվեն Կացը (Բոստոն համալսարանի Հրեական ուսումնասիրությունների կենտրոնի տնօրեն), Ռիչարդ Լիբովիցը (Թեմփլ համալսարանից), Մարսիա Լիթելը (Սթոքթոն քոլեջից, Հոլոքոստին եւ եկեղեցիներին նվիրված գիտնականների կոնֆերանսի գործադիր տնօրեն), Ֆրանքլին Լիթելը (Թեմփլ համալսարանից), Հյուբերտ Լոքը (Վաշինգտոն համալսարանից, Հոլոքոստին եւ եկեղեցիներին նվիրված գիտնականների ամենամյա կոնֆերանսի հիմնադիրներից), Էլիզաբեթ Մաքսուելը (Հոլոքոստին նվիրված գիտնականների միջազգային կոնֆերանսի գործադիր նախագահ, Լոնդոնից), Էրիկ Մարկուսենը (Մինեսոտայի Սաութվեստ պետական համալսարանից), Ջեկ Նիդլը (Նյու Յորքի Սիթի համալսարանից, Հոլոքոստի ուսումնասիրությունների կենտրոնի տնօրեն), Ֆիլիպ Ռոզենը (Դելավար Վալեյի Հոլոքոստի կրթության կենտրոնի տնօրեն), Ալան Ռոզենբաումը (Քլիվլենդի պետական համալսարանի փիլիսոփայության ֆակուլտետից), Ուիլյամ Շուլմանը (Նյու Յորքի Սիթի համալսարանից, Հոլոքոստի հարցերով զբաղվող կազմակերպությունների ասոցիացիայի նախագահ) եւ Սեմուել Թոթենը (Արկանզաս համալսարանից, Ցեղասպանության հանրագիտարանի խմբագրի տեղակալ):

Այս առթիվ մեր ստացված լրատվության վերջում Մինեսոտա համալսարանի Հոլոքոստի եւ ցեղասպանության ուսումնասիրությունների կենտրոնի տնօրեն դոկտ. Սթիվեն Ֆայնստայնը հավաստում է, որ իր գրասենյակում են գտնվում բանաձեւը ընդունած գիտնականների ստորագրությունների բնագրերը:

Ինտերպոլը ձերբակալման ազդագիր է հրապարակել ... Զորի Բալայանի դեմ

Սկիզբը էջ 1

«Մեր ներկա համարի 4-րդ էջում վերատպվող այդ նյութի հետ արժե կրկին ծանոթանալ նաեւ «Օբշչայա գազետա» թերթի խմբագրությանն ուղղված ՀՀ ներքին գործերի եւ ազգային անվտանգության նախարարության պաշտոնական պատասխանին՝ նույնպես տպված **«Ազգի»** վերոհիշյալ համարում:

Այսուհանդերձ, անկախ խնդրո առարկա «դեպքից», ունենք մի քանի հարցադրում Ինտերպոլի գլխավոր քարտուղարությանը.

1. «Հետախուզվողի» ինքնության վերաբերյալ այդքան մանրամասն տվյալների շարքում ինչո՞ւ չի նշված, թե ո՞ր երկրի քաղաքացին է Զ. Բալայանը:
2. Ինտերպոլի ղեկավարությունը տեղյա՞կ է, որ Հայաստանը եւ Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետությունը կոնֆլիկտի մեջ են գտնվում Ադրբեջանի հետ:
3. Այդ կազմակերպությունը ծանո՞թ է այն բազմաթիվ հրապարակումներին, որ ստորագրում է Զ. Բալայանը մոսկովյան առաջատար թերթերում, ուր մերկացնում է Բաքվի քաղաքականության ստահոդ էությունը: Այդ թվում՝ «Օբշչայա գազետա» թերթում 1998 թ. լույս տեսած նրա հոդվածին:
4. Ինտերպոլը «հետախուզվողի» մասին որեւէ հարցադրում արե՞լ է իր անդամ երկրներից Հայաստանի համապատասխան մարմիններին՝ նախքան նման ազդագրեր շրջանառության մեջ դնելը:
5. Ի՞նչ կարծիք ունի Ինտերպոլն Ադրբեջանի արդարադատության մասին:
6. Ինչի՞ համար «հետախուզման ազդագիրը» շրջանառության մեջ է դրվել մոտ 2 տարվա ուշացումով:
7. Նման դեպքերում մարդկանց անձնական եւ ազգային արժանապատվությունը ոտնահարելու համար ի՞նչ պատիժ է նախատեսում Ինտերպոլն առաջին հերթին ինքն իր համար:

Այս վերջին հարցի կապակցությամբ խմբագրությունս դիմեց «հետախուզվածին»՝ Զորի Բալայանին: Վերջինս մեր ձեռքի տակ գտնվող փաստաթղթին ծանոթանալուց հետո պատասխանեց ընդամենը մեկ նախադասությամբ. «Դատի եմ տալու»:

Հետեւենք:

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակության 9 տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«Ազգ» թերթի հիմնադիր խորհուրդ
Երեւան 375010, Հանրապետության 47
ֆաքս 562863, AT&T (3742) 151065,
e-mail: azg2@arminco.com
Գլխավոր խմբագիր
ՀԱԿՈԲ ԱՎԵՏԻՔՅԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՀԱԿՈԲՅԱՆ / հեռ. 529221
Տնօրեն
ՀՐԱՅՐ ԶՈՐՅԱՆ / հեռ. 529353
Համակարգչային ծառայություն / 562941
Apple Macintosh
համակարգչային շարվածքը «Ազգ» թերթի
Յղումը «Ազգին» պարտադիր է
Նյութերը չեն գրախոսվում ու չեն վերադարձվում
«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor-in-chief
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

ԱԶԳ

Մտահոգություններ

«99 թ. տնտեսական աճն իրական արտահայտությամբ կազմեց ընդամենը 3,3 տոկոս, որին հետեւեց 2000 թ. տարեսկզբին գրեթե զրոյական տնտեսական աճ (տարվա առաջին չորս ամիսների արդյունքներով, ըստ նախնական գնահատականների այն կազմում է 0,3 տոկոս)... Պետության, մասնավորապես տնտեսության զարգացման ամենամեծ խոչընդոտը պետական կառավարման գործող անարդյունավետ համակարգն է եւ վերջինիս անբաժան ուղեկիցը՝ կոռուպցիան՝ իր ամենատարբեր դրսեւորումներով՝ կաշառակերություն, հովանավորչություն, պետական գույքի յուրացումներ եւ այլն: Կոռուպցիան էապես արգելակում է ազատ տնտեսական մրցակցությունը, խոչընդոտում է ներքին եւ արտաքին ներդրումներին, նվազեցնում է պետական եկամուտները, խորացնում աղքատությունը, խարխլում իշխանությունների եւ պետականության նկատմամբ հավատը», այս մեջբերումը քաղված է ոչ թե ընդդիմադիր մամուլի հրապարակումներից, այլ «ՀՀ կառավարության գործունեության ծրագրից», որն այսօր նորընծա վարչապետ Անդրանիկ Մարգարյանը կներկայացնի ԱԺ դատին: Ըստ ամենայնի, խորհրդարանը լուռ թերահավատությամբ ծրագրին վստահություն կհայտնի:

«Կոռումպացված տնտեսություն, պետականության հանդեպ խարխլված հավատով հասարակություն»

Անդրանիկ Մարգարյանի կառավարության ծրագրի գնահատականները

Անդրանիկ Մարգարյանի կառավարության գործունեության ծրագիրն անցյալի եւ ներկայի նկատմամբ ոչ միայն անաչառ, այլեւ խիստ գնահատականներ է պարունակում: Հայ գրականության մեջ ողբի ժանրը բավականաչափ լուրջ ավանդույթներ եւ տարածում ունի՝ սկսյալ Մովսես Խորենացուց, Ներսես Շնորհալուց մինչեւ ներկա դարի գործիչները: Կառավարության ծրագիրը բանասիրական գնահատմամբ բաղկացած է երկու մասից՝ ողբ եւ հռչակագիր: Ծրագրի սկզբում 18 կետով փաստարկվում է Հայաստանի սոցիալ-տնտեսական ծանրագույն իրավիճակը: Բնակչության ճնշող մեծամասնությունը սոցիալական անապահով վիճակում է, չկա միջին խավ, ծայրահեղ անբավարար է աշխատատեղերի թիվը, պետությունը պարբերաբար չի կատարում իր պարտավորությունները հասարակության նկատմամբ, զգալի ուշացումներով է վճարում կենսաթոշակները, նպաստները, բյուջետային աշխատավարձերը, լայնածավալ արտագաղթ, օրինազանցություն, ամեն քայլափոխին՝ անարդարություն եւ պետական պաշտոնյաների կամայականություններ, որոնք հուսախաբ են անում ժողովրդին: Զուտ տնտեսագիտական դիտարկումները ե՛ւ դրամավարկային, ե՛ւ բանկային, ե՛ւ արդյունաբերական քաղաքականության վերաբերյալ մռայլ շեշտեր ունեն: Ներկայի տնտեսագիտական գնահատականները հարուստ են թվային տվյալներով. «Մշտապես թերի են հավաքագրվում բյուջետային եկամուտները՝ ժամկետանց հարկային պարտավորությունները 2000 թ. ապրիլի 1-ի դրությամբ հասել են 124 մլրդ դրամի, 2000 թ. հունիսի 1-ի դրությամբ կենսաթոշակների գծով պարտքը կազմում է շուրջ 5,2 մլրդ դրամ՝ էլ ավելի վատթարացնելով հասարակության ամենաաղքատ խավի՝ կենսաթոշակառուների վիճակը»:

Կոնկրետ նպատակներ մատնանշող արդյունավետ ծրագրերի, արագ ու վճռական քայլերի կարոտը

Անդրանիկ Մարգարյանի կառավարության նախաբանն ավարտվում է պահանջատիրությամբ. «Անհրաժեշտ է ոչ միայն լիարժեք փոխըմբռնում եւ սերտ համագործակցություն Նախագահի, ԱԺ-ի եւ կառավարության միջեւ, այլեւ պահանջվում են իրատեսական, կոնկրետ նպատակներ մատնանշող արդյունավետ ծրագրեր, արագ եւ վճռական քայլեր՝ դրանց իրագործման համար»: Ի տարբերություն Արամ Սարգսյանի ներկայացրած ծրագրի, այս փաստաթղթում բացակայում է երկրի քաղաքական համակարգին, կուսակցություններին վերաբերող որեւէ դրույթ, ինչը կարող ենք գնահատել իբրեւ Հայաստանում տեխնոկրատ կառավարություն ստեղծելու նախերգանք:

Հայաստանի անցյալի եւ ներկայի վիճակագրական ճշգրիտ արձանագրումն՝ առանց որեւէ վարդագույն երանգների, այնքան էլ չի ներդաշնակվում նոր կառավարության ծրագրի հռչակագրային հատվածի հետ, ուր բոլորին ծանոթ, հերթական կարգախոսներն են. ա) հարկային համակարգի պարզեցում, բ) հարկային բեռի թեթեւացում, գ) արտոնությունների կրճատում, դ) ներդրումների, արտահանման եւ աշխատատեղերի խթանում, ե) պետության կարգավորիչ դեր... Իբրեւ նորույթ կարող ենք նշել պետական գույքի կառավարման գլուխը, ուր կառավարությունը վճռականորեն ընդգծում է պետական գույքի կառավարման սկզբունքների վերանայման անհրաժեշտությունը:

Երեկ կառավարության ծրագիրը սկսեց բաժանվել պատգամավորներին միայն 17:00-ին, բայց շատերը ծանոթանալով՝ հուսախաբ եղան, քանզի պարզվեց, որ արդեն 10 տարի իր անկախ պետականությունը կառուցող Հայաստանը դեռ չի պարզել, թե տնտեսական զարգացման առումով ինչ պետություն պետք է դառնա: «Միասնություն» խմբակցության անդամներից մեկը **«Ազգին»** պարզաբանեց. «Եթե կրպակների ու սեղանիկների երկիր ենք դառնալու, ապա եւ այդ ժամանակ արդեն իրապես կպատկերացնենք, թե մինչեւ որտե՞ղ եւ ի՞նչ աստիճանի ենք պարզեցնելու հարկային համակարգը՝ անցնելով հաստատագրված վճարների, եթե սպասարկման ծառայությունների վրա հիմնված երկիր, ապա մոտեցումն այլ պետք է լինի»: Սակայն տնտեսության հիմնական ճյուղերին վերաբերող գլուխներում՝ արդյունաբերություն, գյուղատնտեսություն, իսպառ բացակայում է տնտեսական զարգացման գերակայություններին վերաբերող համեստ ակնարկ անգամ: Կան լոկ ընդհանուր արտահայտություններ ֆիզիկական եւ լեռնամետալուրգիական համակարգերի, թեթեւ, ոսկերչական եւ ակնագործական, շինանյութերի արդյունաբերությունը զարգացնելու մասին:

Ծրագրում տեղ են գտել նաեւ սակավ կոնկրետ ձեռնարկներ՝ ինչպես Իրան-Հայաստան գազամուղը, Սյունիք-Կենտրոն էլեկտրահաղորդման գծի ուժեղացումը, Մեղրու ՀԷԿ-ի ռազմավարական ներդնողի ներգրավումը, Հրազդանի ՊՇԷԿ-ի չարաբաստիկ 5-րդ էներգաբլոկի շինարարության ավարտի հետ կապված խնդիրը: Հիշենք, որ այս ձեռնարկների հիմնական մասը դեռեւս Լեւոն Տեր-Պետրոսյանն էր «Հանրապետություն» միավորման ծրագրով պարտավորվել իրականացնել: Անդրանիկ Մարգարյանը հույսով է 2001-2003 թթ. ընթացքում լուծել երեք խնդիր. ա) կենսաթոշակների եւ նպաստների կրկնապատկում, բ) բյուջետային հիմնարկների աշխատողների աշխատավարձերի կրկնապատկում, գ) արտահանման ծավալների տարեկան 25 տոկոս աճ:

Բարի կարգախոսները ընդունելի են, սակայն ցավալի օրինաչափությամբ, կառավարությունները հռչակում են այդ կարգախոսները եւ արագ հեռանում, ուստի 2001 թ. հնչող 2003 թ. բարեկեցության խոստումները հավաս չեն ընծայում: Իսկ այսօր Անդրանիկ Մարգարյանը ԱԺ-ին խոստովանում է, որ իրենց իսկ աջակցությամբ ընդունված Վազգեն եւ Արամ Սարգսյանների բյուջեն պետք է կրճատվի՝ սեկվեստրն օրակարգում է. «Առաջիկա մի քանի ամիսների ընթացքում պետբյուջեի կատարման որակական փոփոխությունների բացակայությունը կպարտադրի խորհրդարանում հանդես գալ տարեկան պետբյուջեում համապատասխան ճշգրտումների առաջարկությամբ»:

ՆԱՐԻՆԵ ԴԻԼԲԱՐՅԱՆ

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

«Դիտորդը» հետապնդումների է ենթարկվում

Ս.թ. հունիսի 5-ին մոտավորապես ժամը 11-ին իմ շարժական արհեստանոց մտան 2 անծանոթ անձինք, ներկայանալով որպես ՆԳ աշխատակիցներ (առանց փաստաթուղթ ցույց տալու) եւ պահանջեցին անհապաղ գնալ իրենց հետ ՆԳ քրեական հետախուզության վարչություն, քանի որ ինձ ուզում է տեսնել իրենց պետ Հրաչյա Հարությունյանը: Ներս մտցնելով Հրաչյա Հարությունյանի աշխատասենյակը, պարզվեց, որ «այցելության» պատճառը իմ կողմից 15 օրինակով հրատարակած «Դիտորդի վարկածը» գրքույկն էր: Գրքույկում փորձել եմ իմ տեսակետները հայտնել 1999 թ. հոկտեմբերի 27-ի դեպքերի վերաբերյալ: Գրքույկում տվյալներ կան նաեւ, թե ինչու այժմյան ՆԳՆ քրեական վարչության պետ Հարությունյանը (Կրակեմ Հրաչ) 1994 թվականին հեռացվել է ԱԱ վարչությունից: Պրն Հարությունյանին հետաքրքրում էր, թե որտեղից եմ ես ստացել այդ տվյալները: Խոսակցությունները, եթե կարելի է այդպես անվանել, ուղեկցվում էին հայհոյանքներով, սպառնալիքներով եւ դաժան ծեծով (մարմնիս տարբեր մասերում բռնության հետքերն առկա են): Ինձ սպառնում էին մեղադրանք առաջադրել ոչ թե տպագրածս գրքույկի, այլ թմրանյութերի օգտագործման կամ բռնաբարության համար: Չգիտեմ ինչով կավարտվեր այս ամենը (խոսքը բռնությանն է վերաբերում), եթե ես մինչեւ ՆԳ վարչություն «բերման» ենթարկվելս այդ մասին հասցրած չլինեի հայտնել «Առավոտ» թերթի խմբագրությանը: Եվ միայն «Առավոտի» խմբագրության հեռախոսազանգից հետո, երեկոյան ժամը 9-ի մոտակայքում, վերցնելով բացատրություն եւ ստորագրություն իրենց կանչի դեպքում անհապաղ ներկայանալու համար, ինձ ազատ արձակեցին: Շուրջ 9 ժամ ինձ անօրինական ազատությունից զրկելու ընթացքում խուզարկություն է կատարվել իմ բնակարանում, առգրավվել են գրքույկին վերաբերող համակարգչային դիսկետները (իսկ գրքույկի օրինակները վերցրել են ինձանից): Վերջին օրերին ես անընդհատ ենթարկվում եմ հետապնդումների եւ սպառնալիքների, որի հետեւանքով կորել է մեր ընտանիքի անդորրը:

ՎԱՀԱԳՆ ՂՈՒԿԱՍՅԱՆ

ԳՅՈՒՄՐԻ

Քաղաքական դաշտ կա՞, թե՞ չկա

Այսօր հանրապետությունում, առավել եւս Գյումրիում չկա քաղաքական դաշտ, ավելի ճիշտ՝ առկա է այդ դաշտի ակտիվացման խնդիրը: ԱԺՄ Գյումրիի վարչության գրասենյակում հրավիրված մամուլի հերթական ասուլիսում այս կարծիքը հայտնեց վարչության նախագահ, կուսակցության Շիրակի մարզային պատասխանատու Վահան Թումասյանը, նշելով, թե երկրում ստեղծվել է «քաղաքական կրքերի դադար»: Իսկ մարզային եւ քաղաքային իշխանության մարմիններն ավելի երկար ժամանակ են «զրկված» դասական իմաստով ընդդիմության, այսպես կոչված, «կառուցողական ընդդիմության» առկայությունից, որը, սակայն, միշտ անհրաժեշտ ու օգտակար է հենց թեկուզ իշխանությունների համար եւ բխում է հասարակության շահերից: Մանավանդ Գյումրիում, Շիրակի մարզում այնքան շատ են խնդիրները, որոնք տարեցտարի չեն լուծվում, եւ իշխանություններին անհանգստացնելու, նրանցից պահանջելու կարիք միշտ կա:

Գյումրիի ԱԺՄ ղեկավարն ընդդիմադիրների շարքում կցանկանար տեսնել ոչ միայն տեղական կուսակցական կազմակերպություններին, այլեւ ազատ մամուլը (ըստ իրեն՝ եթե այստեղ լինի), համայնքային ավագանու անդամների մի մասին եւ ընդամենը ամիսներ առաջ կայացած ընտրություններում քաղաքապետի թեկնածուներին, անհատ գործիչների, հեղինակավոր մտավորականների, նրանց գործունեության ոլորտի՝ մի շարք հասարակական կազմակերպությունների, որոնց հետ իրենք պատրաստ են տեղական խնդիրների հետ կապված հարցերում համագործակցության: Մինչդեռ թվում է, թե տեղերի կուսակցական կառույցները մեծ մասամբ միայն նախընտրական շտաբների դեր են կատարում «մայր» կուսակցությունների գործիչների համար, եւ հասկանալի չէ՝ ընտրությունից ընտրություն ընկած դադարների ընթացքում ինչով են զբաղվում: Գյումրիի ԱԺՄ-ն ընտրողներին կոչ է անելու ձայն չտալ միայն նախընտրական քարոզչության ժամանակ մարզեր այցելող կուսակցություններին ու նրանց ներկայացուցիչներին:

Ըստ Վ. Թումասյանի, մարզում քաղաքական դաշտի ակտիվացման եւ կազմակերպված ընդդիմության ձեւավորման դեպքում հնարավոր կլինի համատեղ ազդել նաեւ տեղից ընտրված պատգամավորների վրա՝ նրանց ստիպելով ակտիվացնել իրենց աշխատանքները Ազգային ժողովում:

ԳԵՂԱՄ ՄԿՐՏՉՅԱՆ

Հայաստանում շարունակվում է «սարքովի» քրեական գործերի ավանդույթը

Ըստ մարդու իրավունքների հարցերի հանձնաժողովի փոխնախագահի

ԵՐԵՎԱՆ, 8 ՀՈՒՆԻՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: «Հայաստանում շարունակվում է Սովետական Միությունից ժառանգած «սարքովի» քրեական գործերի տխուր ավանդույթը», հայտարարեց ՀՀ Նախագահին առընթեր մարդու իրավունքների հարցերի հանձնաժողովի նախագահի տեղակալ Վարդան Հարությունյանը: «Ժամանակն է, որ քրեական պատասխանատվության ենթարկվեն այն քննիչները, որոնք պատվերով գործ են սարքում», ընդգծեց նախկին քաղբանտարկյալը:

Հոկտեմբերի 27-ի գործով նախաքննության վերջին զարգացումների առնչությամբ Վարդան Հարությունյանը հայտարարեց, թե նախաքննությունն ի սկզբանե քաղաքականացված էր: «Ուրախ եմ, որ Ալեքսան Հարությունյանի եւ եւս երեք հոգու ազատ են արձակել, բայց մտահոգիչն այն է, որ քննչական խումբը աշխատում է ուժեղի կամքը կատարելու սկզբունքով. երեկ զինդատախազի դիրքերը ուժեղ էին՝ մի կեցվածք էր, այսօր նրա դիրքերը թուլացած են, եւ քննչական խումբը «վերանայում է» ապացուցողական բազան»: Նա նշեց, որ իր համար զարմանալի չէր հրապարակումների նման զարգացումը, քանի որ մարտի 9-ին մեկուսարանում հանդիպել էր Նաիրի Հունանյանին, որն «այն ժամանակ նույնպես ասում էր, գոնե ինձ ասել էր, որ իրեն ծեծում են եւ խոշտանգումներով ցուցմունքներ կորզում»: Ըստ Հարությունյանի, Հունանյանը նախկինում էլ է բողոքներ գրել դրա մասին, «բայց այդ դիմումներին պարզապես ընթացք չէին տալիս»:

Մարդու իրավունքների հարցերի հանձնաժողովի փոխնախագահը նշեց, որ «գործերի բացահայտման առումով սովետական տարիների հետ համեմատած Հայաստանում որեւէ առաջադիմություն չկա. Նույն կադրերն են, նույն գործելաոճը՝ ծեծելով փորձում են բացահայտել հանցագործությունները»:

Վարդան Հարությունյանը «սարքովի գործ» համարեց, մասնավորապես, ՀՀ լուսավորության նախարարի նախկին պաշտոնակատար, «Մխիթար Սեբաստացի» կրթահամալիրի նախկին տնօրեն Աշոտ Բլեյանի դեմ հարուցված քրեական գործը. «Դա ապացուցում է նաեւ այն, որ գործը օրեցօր քանդվում է դատարանում, եւ այդ գործը քննող քննիչը պետք է պատասխան տա դրա համար»: «Աշոտ Բլեյանը հալածվում է իր քաղաքական հայացքների համար, եւ ես համաձայն եմ «Միջազգային Համաներում» կազմակերպության հետ, որը քաղբանտարկյալ է համարում Բլեյանին», հայտարարեց մարդու իրավունքների հարցերի հանձնաժողովի փոխնախագահը:

Նշենք, որ Վարդան Հարությունյանը «հակասովետական ագիտացիայի եւ պրոպագանդայի համար» մեղադրանքով դատապարտված լինելով 8 տարի՝ 1980-1988 թթ. անցկացրել է խորհրդային բանտերում եւ աքսորում՝ Մագադանում:

ԱԶԳ

Վերատպություն

Այս տարվա (1998 թ.) մայիսի 14-ին Մոսկվայում լույս տեսնող «Օբշչայա գազետան» դատական ակնարկ հրապարակեց «Զգույշ, դռները փակվում են. Հաջորդ կայարան չի լինի. Ադրբեջանի Գերագույն դատարանը քննեց Բաքվի մետրոյի պայթեցման գործը» ծավալուն վերնագրով: Ինչպես հայտնի դարձավ հրապարակումից, ահաբեկչական քայլն իրականացրած ոմն Ա. Ասլանովը ժամանակին իբր կոնտուզիայի է ենթարկվել Ղարաբաղի ռազմաճակատի Ֆիզուլու հատվածում եւ գերի ընկել անգիտակից վիճակում: Սա արդեն առաջին խողարկված սուտն է: Հենց նույն օրը, երբ Ա. Ասլանովը կամովին գերի հանձնվեց ավտոմատը ձեռքին, այնտեղ էր գտնվում գրող Զորի Բալայանը, որն այդ օրերին ռազմաճակատից կանոնավոր ռեպորտաժներ էր ուղարկում մեր թերթին: Եվ գերի հանձնված Ասլանովի հետ կայացած զրույցն առաջին անգամ հրապարակվեց «Ազգում»: Հետագայում, ինչպես հայտնի է, «Ազգի» հրապարակումների հիման վրա հեղինակը գրեց «Դժոխք եւ դրախտ» գիրքը, որը լույս տեսավ հայերեն, ռուսերեն եւ անգլերեն: Բոլոր հրատարակություններում զետեղված էր ձախորդ գերու հետ կայացած զրույցի տեքստը, որը, դատելով ըստ ամենայնի, ավելի քան համար ընտրություն դարձավ մետրոյում կատարված ահաբեկչական քայլը նրան վերագրելու համար: Ազգությամբ լեզգի Ասլանովը լավ է խոսում ռուսերեն, ճանաչում է Հայաստանի հատուկ ծառայությունների համար հետս եւ համար է նրան հավաքագրելը: Բացի դրանից, նա հանդիպել է «անձամբ» Բալայանի, կամ, ինչպես գրում է դատական ակնարկի հեղինակը, այն մարդու հետ, «որի մասին լսել էր իր հանրապետությունում»: Պարզվում է, լոկ այդ փաստը բավարար է եղել, որպեսզի «հայկական ծառայությունների աշխատակիցները» հայ գրողի հետ համատեղ նախկին ռազմագերուն նախապատրաստեին Բաքվի մետրոյում պայթեցում կատարելուն (անհասկանալի է, թե ինչո՞ւ օբյեկտ ընտրվեց որեւէ մեկին չհետաքրքրող մետրոն եւ ոչ թե որեւէ կարեւոր ռազմավարական օբյեկտ):

Դժվար չէ գուշակել, թե ում եւ ինչի համար էր հարկավոր բավական անճոռնի ծրագրված այդ սադրանքը, եւ այդ սադրանքի հիման վրա Ադրբեջանի Գերագույն դատարանը քրեական գործ է հարուցում Հայաստանի հատուկ ծառայությունների մի շարք աշխատակիցների, ինչպես նաեւ գրող ու հրապարակախոս Զորի Բալայանի դեմ՝ նրանց կասկածելով Բաքվի մետրոյի պայթեցման նախապատրաստմանն ու իրականացմանը մեղսակից լինելու մեջ:

«Ազգը» ընթերցողի ուշադրությանն է ներկայացնում Զորի Բալայանի եւ Հայաստանի ազգային անվտանգության նախարարության մամլո ծառայության պատասխանների լրիվ տեքստը, որոնք հրապարակվել են 1998 թ. մայիսի 21-ին նույն «Օբշչայա գազետայում»:

«Ազգ», 22 մայիս 1998

Ես մեղավոր եմ լոկ այն բանում, որ սիրում եմ հայրենիքս

Բաքվի մետրոյի պայթեցմանը իմ իբր մեղսակից լինելու վերաբերյալ հնչած մեղադրանքներն աղճեցնում են Ադրբեջանի հատուկ ծառայությունների երեւակայության ինչ-որ զազրելի թռիչքով: Այդ սադրանքի ակունքները պարզելու համար ստիպված եմ փոքր-ինչ խորանալ ոչ վաղեմի պատմության մեջ:

Հենց 94-ի հունվարին գերի ընկավ դատական ակնարկի գլխավոր հերոս Ասլանովը, որը, Ադրբեջանի Գերագույն դատարանի դատավճռի համաձայն, 1994 թ. հուլիսի 3-ին պայթեցում է կազմակերպել Բաքվի մետրոյում: Այո, ի թիվս բազմաթիվ գերիների, որոնց հետ ես հանդիպել եմ որպես գրող ու հրապարակախոս, եղել է նաեւ Ասլանովը (ի դեպ, նա իրեն անվանում էր ոչ թե Ազեր, ինչպես նշվում է ակնարկում, այլ Ազերի): Հոդվածում այն պնդումն է արվում, թե ես հյուրանոցում Ասլանովին այցելել եմ «Հայաստանի հատուկ ծառայությունների աշխատակիցների ուղեկցությամբ» (ո՞ր հյուրանոցի մասին է խոսքը): Ասված իմ, որպիսի անմտություն. «աշխատակիցները» գրողին ուղեկցում են այն մարդու մոտ, որին մտադրվել էին հատուկ առաջադրանք տալ: Ով-ով, բայց այդ մարդիկ լավ գիտեն, որ գրողները չգրողներից տարբերվում են նրանով, որ կարող են մեկ էլ տեսար հրապարակել այն, ինչը, վերջիններիս կարծիքով, բնավ չի կարելի հրապարակել:

Ես այնքան էլ վստահ չեմ, թե դատական ակնարկի հեղինակն ինքը հավատում է Ազերի Ասլանովի այն խոսքերին, թե ես եւ Դաշտանի խորհրդարանի պատգամավորն իբր ռազմագերու եւ Հայաստանի հատուկ ծառայությունների աշխատակիցների ներկայությամբ «մեկ-երկու խոսք» ենք փոխանակել, որից «պարզ դարձավ, որ կողմերը պայմանավորվում են նավթի ու նավթամթերքի դիմաց Հայաստանից Դաղստան զենք ու զինամթերք առաքելու մասին»: Եվ այդ ամենը, կրկնում եմ, գերու ներկայությամբ, որը «այդ ամենը» ապագա դատավարության համար արձանագրել է «մեկ-երկու խոսքի» միջոցով:

Իսկ ինչ վերաբերում է հյուրանոցում գերի Ազերի Ասլանովի ներկայությամբ դաղստանցի պատգամավորի հետ իմ խոսակցությանը, դա միանգամայն աներեւակայելի է, քանզի իրականում նման հանդիպում չի եղել: Եղել է այլ բան. Ադրբեջանի հատուկ ծառայությունները մտահղացել են միաժամանակ պայթյունի ալիքով ծածկել հայ գրողին:

Որպես բժիշկ ես լավ եմ հասկանում խեղճ Ասլանովին: Նա պարտավոր էր ազնվորեն խաղալ իր համար գրված դերը: Պատահական չէ, որ Ադրբեջանի զանգվածային լրատվության միջոցները ասես պայմանավորվելով հատուկ ուշադրություն են դարձրել իր անձին: Ակնարկների ու ռեպորտաժների հեղինակներն անկասկած չգիտեին, որ ես վաղուց հրապարակել եմ Ազերի Ասլանովի հետ իմ զրույցի տեքստը: 1994 թ. ամռանը (ինչպես այժմ պարզվում է, հենց այն ժամանակ, երբ Ասլանովն իբր ահաբեկչական քայլ է կատարել Բաքվի մետրոյում) ես առաջին անգամ ապագա գրքից գլուխներ հրապարակեցի «Ազգ» թերթում: Այնուհետեւ տեքստն առանց փոփոխության զետեղվեց ռուսերեն լույս տեսած «Դժոխքի ու դրախտի միջեւ» գրքում: Որոշ ժամանակ անց լույս տեսավ գրքի հայերեն տարբերակը, իսկ անցյալ տարի լույս տեսավ անգլերեն: Արդ, կարո՞ղ էի ես աղոտ մի կողմից գերուն առաջարկել ահաբեկչական քայլ կատարել Բաքվում, իսկ մյուս կողմից այդքան անհեթեթ կերպով մատնել ինձ:

Պատկերացրեք, թե սկզբում (ըստ «Օբշչայա գազետայի» հոդվածի) ապագա ահաբեկչին ասում եմ. «Հիմա դու մինչեւ վերջ մերն ես, կկատարես մեր առաջադրանքները», եւ դրանից հետո ընթերցողին (մոսկովյան, երեւանյան եւ լոնդոնյան) պատմում եմ մեր հանդիպման մասին: Դե, զոռով սիրելի չես դառնա: Ես դուր չեմ գալիս Բաքվին, բայց ի՞նչ կարիք կա ինձ պրուշի տեղ դնելու:

Ընթերցողի ուշադրությանն եմ ներկայացնում լրիվ տեքստն առանց կրճատումների, որը հրապարակվել է «Դժոխքի ու դրախտի միջեւ» գրքում (հրատարակված է Մոսկվայում, 1995 թ.):

«Գումարտակի հրամանատար գերի Ազերի Ասլանով: 26 տարեկան: Ամուսնացած է, ունի երկու դուստր: Ֆիզուլու մոտերքում մոլորվել է մառախուղի մեջ: Տարօրինակ է հնչում. գումարտակի հրամանատարը մոլորվել է ավտոմատը ձեռքին: Դե լավ: Դա չէ կարեւորը: Ազերի Ասլանովը նման չէր մյուս գերիներին, իր հայրենակիցներին: Ճիշտ է, եթե խորհենք, Ադրբեջանի համար վիճելի շատ բան կա հենց «հայրենակից» տերմինի մեջ: Չէ՞ որ այստեղ՝ ռուսական պետության տարածքում, որը ներառել է պատմական Հայաստանի մի մասը, դարերով ապրել են հայեր, ռուսներ, պարսիկներ, քրդեր, թալիշներ, հույներ, թաթեր, քրդեր, կովկասյան լեզգիներ, ավարներ: Հետագայում հայտնվել են քոչվոր թուրքական ցեղեր: Նման էթնիկական խճանկարի պայմաններում բոլշեւիկները հիմնեցին արհեստական, ինչպես պատմաբաններն են պատմում, «բուֆերային» հանրապետություն, որպեսզի խորհրդային Ռուսաստանից դեպի Արեւելք կամուրջ գցեն «հեղափոխության արտահանման» համար: Եվ հանրապետությունն անվանեցին Ադրբեջան, իսկ բոլոր ոչ քրիստոնյաներին՝ թուրք-ազերիներ կամ ադրբեջանցիներ:

Իմ առջեւ բարձրահասակ, շիկահեր գերին է՝ գումարտակի հրամանատարը, ազերական բանակի կապիտանը, որն ազգությամբ լեզգի է:

– Գիտե՞ս արդյոք, որ քո ժողովուրդը պատերազմի մեջ է եթե ոչ Ադրբեջանի, ապա դրա ղեկավարության հետ, որը քո ժողովրդի դեմ իրականացրել եւ իրականացնում է ցեղասպանություն,- հարցրեցի ես:

– Գիտեմ:

– Ուրեմն ինչո՞ւ ես ազերիների կողմից կռվում հայերի դեմ, որոնց, ինչպես եւ լեզգիներին, թալիշներին, քրդերին, հույներին, ռուսներին եւ մյուսներին 70 տարի էթնիկական զտման են ենթարկել:

– Մենք բոլորս քաղաքացիության զոհեր ենք: Ադրբեջանում, այնուամենայնիվ, կարողացան բնակչությանը համոզել, որ այս պատերազմը կրոնական պատերազմ է: Ես համախմբել եմ ռուսական դպրոց, ամուսնացած եմ ռուս կնոջ հետ: Իմ մայրենի լեզուն ռուսերենն է: Իմ երկու փոքր դուստրերը կիսով չափ քրիստոնյաներ են, իսկ ես ինքս մահմեդական բանակի գումարտակի հրամանատար եմ:

– Հրամանատար էիր: Հիմա այդ ամենը քեզ համար անցյալ է:

– Համաձայն եմ, վերջին երկու ամսում Ալիեւն այնպիսի քաղաքականություն ծավալեց, որ թվում է, թե պատերազմը երբեք չի ավարտվի: Ինչեր ասես չեն խոսում հայերի մասին: Երեւի տասնամյակներ են հարկավոր ժողովրդի միջից այդ ամենը դուրս բերելու համար:

– Ես տեղյակ եմ դրան: Լավ գիտեմ, թե ինչ են խոսում ու գրում Բաքվում: Իսկ ինչ վերաբերում է քո ճակատագրին, խորհուրդ կտայի չչարաշահել դավաճանության բարդույթով, երբ մեր հրամանատարությանը պատմելու լինես ճշմարտությունը: Ի դեպ, դա հարկավոր է նաեւ ձեր ժողովրդին: Ես նկատի ունեմ ոչ միայն լեզգիներին, այլեւ ազերիներին, զոհերը չափազանց շատ են:

– Համաձայն եմ: Ես Ֆիզուլու հատվածի զորքերի կազմի մեջ մտնող ութ գումարտակներից մեկի հրամանատարն էի: Սկսենք վերջից: Վերջին երկու գումարտակները կազմված են բացառապես աֆղաններից: Յուրաքանչյուրն ունի նռնականետ: Մեզ մոտ պնդում են, թե 300 հազար նռնականետներ գնվել կամ ձեռք են բերվել Չինաստանում: Նրանց առջեւում քրեականների գումարտակն է: Ալիեւը զենք բռնելու ընդունակ բոլոր քրեական հանցագործ տղամարդկանց ազատել է բանտերից:

– Կարծում եմ, լավ կյանքից չէ, որ Հեյդար Ալիեւիչն այդպես է վարվում:

– Այո, հասկանալի եթե նկատի ունենանք, որ քրեականները միտումնավորի զոով անգերազանցելի վարպետներ են: Մնացած հինգ գումարտակները սովորական են: Դրանցում կան սլավոններ, ռուսներ եւ ուկրաինացիներ: Մենք ունենք 25 տանկ, նույնքան էլ զրահատեխնիկա, «Գրադ», հեռահար հրետանի: Անդադար մարզվում եւ հասցնում են ռազմամթերք:

– Քո կարծիքով, ինչո՞ւ նման ուժերով արդեն քանի օր է դուք չեք կարողանում ճեղքել պաշտպանությունը եւ դուրս գալ Կարյագինո: Դու երեւի գիտես, որ Ֆիզուլին վերջերս (մինչեւ 1959 թ. վերջը) կոչվում էր ռուս սպա Կարյագինի անունով: Դե լավ: Ուրեմն ինչո՞ւ դուք չեք կարողանում ճեղքել պաշտպանությունը:

– Ինձ համար դժվար է պատասխանել այդ հարցին...»:

... Չգիտեմ, գումարտակի հրամանատար Ասլանովն իրո՞ք ահաբեկչական քայլ է կատարել մետրոյում, բայց որ նա կամովին գերի հանձնվելով մոտեցրել է հրադադարի օրը, փաստ է: Քանզի հենց Կարյագինոյի (Ֆիզուլու) քուրայում ես մի տեսակ շռայլաբերիորեն գիտակցեցի, որ խաղաղությունը չափազանց իրական երեւույթ է: Խաղաղությունն այն է, երբ մայրերը չեն թաղում որդիներին:

... Եթե ես ինչ-որ բանում մեղավոր եմ, ապա լոկ այն է, որ սիրում եմ հայրենիքս նույնքան ուժգին, որքան ատում եմ նրա դեմ ոտնձգություն կատարողներին: Ահա թե ինչու ես ջանում եմ իմ պարտքերությունններից յուրաքանչյուրի մեջ պայթյուն դնել ցեղասպանության, ահաբեկչության, սադրանքների դեմ, եւ այս հարցում, կարծում եմ, ես նման եմ, ինչպես բանաստեղծն է ասել, «օգնություն հայցող դարաշրջանի» իմ ժամանակակիցների բացարձակ մեծամասնությանը:

ԶՈՐԻ ԲԱԼԱՅԱՆ,
Երեւան

«Օբշչայա գազետա» թերթի խմբագրությանը

Հարգելի խմբագրություն

Ձեր թերթում 1998 թ. մայիսի 14-ին հրապարակված «Զգույշ, դռները փակվում են: Հաջորդ կայարան չի լինի» հոդվածի առթիվ կուզենայինք նշել հետեւյալը:

Տվյալ հոդվածում նշված այսպես կոչված «Հայաստանի հատուկ ծառայությունների աշխատակիցները» երբեք այդպիսիք չեն հանդիսացել, քանի որ առհասարակ գոյություն չունեն: Նրանց հայտնվելը հիմնավորվում է լոկ Ադրբեջանի հատուկ ծառայությունների անցկացրած հետաքննության եւ դրան հաջորդած դատաքննության նյութերով: Այդ փաստը, ինչպես նաեւ Ադրբեջանի քաղաքացի, ազգությամբ լեզգի Ազեր Ասլանովի ցուցմունքները կարելի է դասել լոկ «լավ» կազմակերպված քննության եւ դատավարության արդյունքների թվին:

Եթե ձեզ իրոք հետաքրքրում են Ադրբեջանի Հանրապետությունում առկա ահաբեկչության պատճառներն ու նախադրյալները, առաջարկում ենք ուշադրություն դարձնել Ադրբեջանի ներքաղաքական իրադրությանը եւ հասկապես ազգային փոքրամասնությունների եւ ընդդիմության նկատմամբ այնտեղ վարվող պետական քաղաքականությանը: Հենց այդ քաղաքականության հետեւանքները դարձան հազարավոր անմեղ մարդկանց կյանքեր խլած Ղարաբաղի պատերազմը, ինչպես նաեւ Ադրբեջանի հյուսիսային լեզգիաբնակ շրջաններում չթուլացող լարվածությունը: Այս տեսանկյունից պարզ կդառնա, որ արտաքին բնույթի գործոնները լոկ հարմար «շանթարգել» են Ադրբեջանի համար:

ՀՀ ԱԳ ԵՎ ԱԱ
ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅԱՆ
ՄԱՄԼՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ՄԱՄՈՒԼԻ
ՀԵՏ ԿԱՊԻ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆ

ԱԶԴԱԳԻՐ

WANTED

Պահանջող երկիրը՝ Ադրբեջան
Թղթածրար՝ 1998/3141
Հրատարակման թվական՝ 6 մարտ, 2000 թ.

1. Ինքնության մանրամասներ
Ներկայիս ազգանունը՝ Բալայան
Ծննդյան ազգանունը՝ Բալայան
Անունը՝ Զորի
Սեռը՝ արական
Ծննդյան թվականը եւ վայրը՝ 1935 թ., Մարտունի, Ադրբեջան
Հայրանունը՝ Բալայան Հայկ
Ազգությունը՝ հայ

Արտաքին նկարագրությունը. հասակը՝ 170-175 սմ, տինդ կառուցվածք, ուղիղ, մուգ մազեր (սպիտակող), մուգ աչքեր

Հատկանշական գծեր եւ առանձնահատկություններ՝ ներս ընկած այտեր, քայլելուց դժվարություն ունի

Զբաղմունքը՝ բժիշկ, հրապարակագիր, գրող

Լեզուներ՝ հայերեն, ռուսերեն, անգլերեն

Այցելելու հավանական շրջաններ ու երկրներ՝ Մ. Նահանգներ, Ֆրանսիա, Կանադա, Ռուսաստան, Ուզբեկստան, Իրան, Լիբանան, Հունաստան, Մեծ Բրիտանիա, Բուլղարիա:

2. Դատական տեղեկություններ

- Դատական գործի ամփոփում՝ Ադրբեջան, Բաքու, 1994 թ. հուլիսի 3, Բալայանը կազմակերպել է Բաքվում ռմբահարված, որը սպանել է 13 մարդ, 42-ը լրջորեն վիրավորվել են, պատճառվել է նյութական վնաս, որ հասնում է 1 մլն 730 հազար ԱՄՆ դոլարի
- Մեղադրանք՝ դավադրել սաբոտաժի համար, դավադրել ծանրացուցիչ հանգամանքներում սպանություն կատարելու
- Դատական հոդված՝ Ադրբեջանի քր. օր.-ի թիվ 17-61 եւ թիվ 17-94 հոդվածներ
- Հնարավոր առավելագույն պատժաչափ՝ գնահ բանտարկություն
- Դատավճռի կատարման եւ ձերբակալության ժամկետային սահմանափակում՝ չկա
- Ձերբակալման ազդագիր՝ թիվ չկա, հրապարակվել է 1998 թ. հունիսի 9-ին, Բաքվի դատական իշխանությունների կողմից, ստորագրող կողմի անուն՝ Ն. Ս. Ալահվերդիեւ

Ձերբակալման ազդագիրը կարելի է ձեռք բերել գլխավոր քարտուղարությունում՝ ցանկացող երկրի լեզվով:

3. Հայտնաբերելու դեպքում ի՞նչ պետք է անել

- Անմիջապես տեղեկացնել Ինտերպոլի Բաքվի գրասենյակին (հղում՝ թիվ 31/1-445, 14 փետր., 2000 թ.) եւ ICPO-INTERPOL գլխավոր քարտուղարությանը, թե հետախուզվողը գտնվել է:
- Այն երկրները, որոնց համար կարմիր ազդագրերն ուժի մեջ են նախնական կալանքի համար, խնդրվում է նախնական կալանքի ենթարկել փախստականին:

Երկրից երկիր հանձնումը (extradition) խնդրվում է բոլոր այն երկրներից, որոնց հետ խնդրող երկիրը կապված է երկկողմանի հանձնման պայմանագրով, հանձնման կոնվենցիայով եւ կամ հանձնման մասին ուրիշ որեւէ կոնվենցիայով կամ դաշնագրով:

ԱԶԳ **հարաբերություններ**

Անգամ խղճի ազատության հարցերը ենթակա են հստակեցման, եթե գործում են ճիշտ օրենքներ

Խղճի ազատության պահպանումն այն պարտադիր պայմաններից մեկն է, որ առաջադրվել է Հայաստանին Եվրախորհրդին անդամակցելուց առաջ: Առհասարակ կրոնական փոքրամասնություններին առնչվող օրենքներն ու մոտեցումները մեզանում դեռեւս ճշգրտման կարիք ունեն: Բացթողումներն ավելի պարզորոշ երեւացին վերջերս կայացած մի սեմինարի ժամանակ՝ ԵԱՀԿ կրոնական հարցերով փորձագետների եւ Հայաստանում գրանցված կրոնական ու ազգային փոքրամասնությունների ներկայացուցիչների մասնակցությամբ: «Ազգն» իր ժամանակին անդրադարձել է այդ միջոցառմանը, եւ հիմա, թեման ավելի ընդարձակելով, ներկայացնում է հարցազրույց ԵԱՀԿ մարդու իրավունքների հարցերով պատասխանատու Վրեժ Աբաբեկյանի հետ:

– Պրն Աբաբեկյան, հանդուրժողականության գաղափարին առնչվող երկօրյա քննարկումները՝ ԵԱՀԿ փորձագետների մասնակցությամբ, իրարամերժ մեկնաբանությունների պատճառ դարձան լրատվամիջոցներում: Հայաստանում չկա՞ կրոնական հանդուրժողականություն, թե՞ միջազգային կազմակերպությունների մեջ է ստեղծվել նման տպավորություն:

– Իրականում այս քննարկումները նախաձեռնողը Հայաստանի իշխանություններն էին՝ հանձին արտգործնախարարության, որն ամիսներ առաջ դիմել էր ԵԱՀԿ ժողովրդավարական հիմնարկությունների եւ մարդու իրավունքների գրասենյակ՝ խնդրելով կազմակերպել նման մի քննարկում, որի ընթացքում ի վերջո հստակեցվեցին խղճի ազատության սահմաններին առնչվող պատկերացումները: Հիշեցնեմ, որ Հայաստանն արդեն ստորագրել է միջազգային մի շարք պարտավորագրեր, այդ թվում՝ մարդու իրավունքներին վերաբերող, ստորագրել է ԵԱՀԿ հելսինկյան գագաթաժողովում 1975-ին ընդունված փաստաթղթի ներքո. այդ պայմանագրերն առնչվում են նաեւ մարդու իրավունքներին, խղճի ու խոսքի ազատությանը եւ այլն: Ինչ վերաբերում է ԵԱՀԿ փորձագետների ներկայությանն այդ քննարկումներին, ապա նրանց ելույթները լոկ խորհրդատվական էին, նրանք որեւէ պաշտոնական հաշվետվությամբ չեն հրապարակելու իրենց տեսակետը: Հրավիրված փորձագետները հանդիպում ունեցան Ամենայն հայոց կաթողիկոսի հետ, իսկ աղանդների ներկայացուցիչների հետ հրապարակային քննարկումներից դուրս շփում ընդհանրապես չեղավ: Այսինքն, վերադառնալով բուն հարցին, ասեմ, որ մեր մոտեցման սխալը հետեւյալում է. երբ օտարները փորձում են մեզ հետ խոսել խղճի ազատության ու աղանդների մասին, անմիջապես լարվում ենք եւ ինչ-որ չարամիտ ենթատեքստ տեսնում՝ անտեսելով, որ նախ եւ առաջ մեր իշխանություններն են ընդունել միջազգային դրույթները, միգուցե հարցերը նրա՞նց ուղղենք:

Ավելացնեմ նաեւ, որ նման քննարկումները որեւէ կերպ չեն անդրադառնալու Եվրախորհրդին Հայաստանի անդամակցության հարցի վրա:

– Ձեր հիշատակած միջազգային պարտավորագրերում հաշվի է առնված նաեւ այլընտրանքային զինծառայությանն առնչվող դրույթը: Հետեւաբար, ստորագրելով, Հայաստանը համաձա՞յն է այդ օրենքի ընդունմանը...

– Այո, առաջիկա 1-2 տարվա ընթացքում Հայաստանը պիտի մշակի եւ ընդունի այդ օրենքը: Հասկանալի է, որ միջազգային օրենքները հաճախ չեն համընկնում ազգային մոտեցումների հետ. Հայաստանի պարագայում այդ հակասությունն առավել ակնառու է, քանի որ մեզ անհրաժեշտ է ունենալ ուժեղ բանակ: Այս պատճառով էլ մենք անմիջապես ընդդիմանում ենք այլընտրանքային զինծառայության գաղափարին: Սակայն օրենքի ընդունումից խուսափել չենք կարող. այլ հարց է, եթե օրենքն ընդունենք այնպիսի ձեւակերպումով, որը շահավետ կլինի մեզ համար:

Պարտավորությունների վերաբերյալ մոտեցումը Հայաստանի հանդեպ, որքանով տեղյակ եմ, խիստ չի լինելու, սակայն այն օրենքները, որոնք մինչ այսօր ընդունված չեն, անդամակցելուց հետո պիտի արագորեն ընդունվեն: Դրանց թվում են այլընտրանքային զինծառայության, հոգեորսության օրենքի, կալանավայրերի եւ գրանցման համակարգերի վերաբերյալ հարցերը: Սկսենք առաջինից:

Ոչ մի միջազգային կազմակերպություն չի ասում, թե այս երկրի համար աղանդները պիտի ավելի կարեւոր դառնան, քան պետական կրոնը, կամ այս երկիրը չպիտի ունենա արհեստավարժ, ուժեղ բանակ: Աղանդներն ու այլընտրանքային զինծառայությունը չպիտի ապաստան դառնան զորակոչի ենթակա անձանց համար, սակայն վերջապես ընդունենք այդ օրենքը, ընդունենք ինքներս մեզ եւ մեր հստակ գործողությունների համար. ձգձգելով ոչնչի չենք հասնի: Ցանկացած աղանդավոր կամ պարզապես քաղաքացի, ով հասել է զորակոչվելու տարիքին, պիտի իմանա, որ ինքն այսպես թե այնպես ծառայելու է բանակում: Օրենքում սա պիտի անպայման ամրագրվի. այդ դեպքում ոչ մի տղայի մտքով չի անցնի պատսպարվել աղանդավորների շարքերում: Այլ հարց է, որ աղանդավորը չի ցանկանում զենք կրել՝ իր հավատքի թելադրանքով: Չէ՞ որ բանակում միայն զենք կրելով չեն զբաղված. այդ տղաների կարողությունները հնարավոր է ուրիշ կերպ էլ օգտագործել՝ թող տեխնիկական աշխատանքով զբաղվեն, վարորդ կամ խոհարար լինեն, խրամատ փորեն, բուժկետում օգնեն... Հազար ու մի գործ կարելի է գտնել նրանց համար:

– Իսկ ի՞նչ կասեք հոգեորսությանն առնչվող օրենքի մասին, որ ընդունվել է մեզ մոտ: Կարծիքներ կան, թե բավականին ազատական բնույթ ունի...

– Հոգեորսության համընդհանուր, միջազգայնորեն ընդունված չափանիշներ չկան. յուրաքանչյուր երկիր իր հայեցողությամբ է սահմանում դրա որակումը: Այսպիսով, մեր իշխանություններն էլ ազատ են որոշելու, թե ինչն է հոգեորսություն, ինչը՝ ոչ: Սակայն, ըստ իս, այդ ազատությունը պիտի դրսեւորվի ոչ այնքան կրոնական խմբավորումներին առաջադրված արգելքներում, որքան քաղաքացիներին հոգեորսությունից պաշտպանող օրենքներում: Այս դեպքում խղճի ազատության միջազգային պատկերացումների առումով էլ կարելի է պակաս խոցելի լինել: Հունաստանում, օրինակ, այս կանոնները չափազանց որոշակիորեն մշակված են գործում: Այնտեղ առաջնությունը տրվում է քաղաքացու իրավունքների պաշտպանությանը. եթե հոգեորսը երկրորդ անգամ է փորձում քարոզել այն տանը, ուր մեկ անգամ արդեն մերժվել է տանտերերի կողմից, ապա նրան խիստ պատիժ է սպասում: Այսինքն՝ ոչ հոգեորսի շահերն են ոտնահարվում, քանզի մեկ անգամ քարոզելու հնարավորություն է ունենում, ոչ էլ քաղաքացու, որն ազատվում է կպչուն քարոզչության թիրախ դառնալուց:

– Սեմինարում անդրադարձան նաեւ «Եհովայի վկաներ» աղանդը գրանցել-չգրանցելու հարցին: Միջազգային կազմակերպությունների տեսանկյունից՝ այս աղանդը պիտի գրանցվի, սակայն մեզանում «վկաները» քննադատվում են հակապետական գործունեության համար:

– Կրկնում եմ, այս ամենի՝ երկմտանքների ու լարվածության պատճառն օրենսդրական դաշտի բացակայությունն է: Այսօր մի քանի «վկաներ» բանտարկված են, եւ այս փաստը շահարկվում է Հայաստանից դուրս եւ, ինչու ոչ, նաեւ Հայաստանում: Բանտարկված են, քանի որ հրաժարվել են զենք վերցնել եւ ծառայել ազգային բանակում: Եթե գործեր այլընտրանքային զինծառայության օրենքը՝ վերը հիշատակածս սկզբունքներով, մի՞թե նման խնդիր կառաջանար: Նրանք հանգիստ կծառայեին, իսկ մենք «դրսի» քննադատությանն արժանանալու պատճառ չէինք դառնա: Նույնը վերաբերում է «Եհովայի վկաներ» աղանդին: Նրանց սխալները պետք է սահմանափակել ճիշտ օրենքներով, ոչ թե անպտուղ մտորումներով՝ գրանցե՞լ, թե՞ չգրանցել...

ԱՆՈՒՇ ԲԱՐԱՅԱՆ

«Եհովայի վկաներին» առաջարկվում է գործունեությունը համապատասխանեցնել ՀՀ օրենքներին

Հարգելի խմբագիր

Ձեր օրաթերթի ս/թ հունիսի 3-ի 102 (2070) համարում լույս տեսած «Եհովայի վկաների» գրանցումը դեմ է հենց խղճի ազատությանը» վերնագրով խմբագրականի կապակցությամբ հարկ ենք համարում հայտնել հետեւյալը:

«Եհովայի վկաներ» կրոնական համայնքի պետական գրանցումը կրկին մերժվեց ՀՀ կառավարության առընթեր կրոնի գործերի պետխորհրդի կոլեգիայի թիվ 3/1 17.05.2000 թ. որոշումով: Այդ համայնքի կանոնադրությունը, իսկ որոշ դեպքերում նաեւ գործունեությունը հակասում է ՀՀ գործող օրենքներին: Ակնհայտ է, որ Եհովայի վկաների քաղաքացիական մի շարք պարտականությունների նկատմամբ ունեցած դիրքորոշումը, ինչպես նաեւ առանձին գործողություններ ոչ միայն խախտում են «Խղճի ազատության եւ կրոնական կազմակերպությունների մասին» օրենքի որոշ պահանջներ, այլեւ հարուցում են հասարակության լայն խավերի եւ գրանցված կրոնական կազմակերպությունների դժգոհությունը:

Միաժամանակ, այդ համայնքի ներկայացուցիչների հետ հանդիպումները շարունակվում են, եւ առաջարկվում է կանոնադրությունն ու գործունեությունը համապատասխանեցնել ՀՀ գործող օրենքներին:

Հարգանքներով՝

ՀՀ վարչապետի խորհրդական,
պետխորհրդի նախագահի
պաշտոնակատար
Լ. ՄԻՐՍՈՅԱՆ

ՏԱՐԱԾԱՇՐՋԱՆ

Անկարայում եւ Երեւանում տեղեկատվական կենտրոններ բացելու ԱՄՆ առաջարկին Թուրքիան դեմ է

Հայաստանի նախկին վարչապետ Վազգեն Սարգսյանն անցած աշնանը ԱՄՆ կատարած պաշտոնական այցի ժամանակ Վաշինգտոնին կոչ էր արել միջնորդ լինել հայ-թուրքական հարաբերությունների բարելավման գործում: Որպես հարաբերությունների բարելավման առաջին քայլ, ԱՄՆ պետդեպարտամենտի նորանկախ երկրների գծով պատասխանատու Սթիվեն Սեստանովիչը Հայաստանի եւ Թուրքիայի իշխանություններին առաջարկել էր երկու երկրների մայրաքաղաքներում բացել ոչ կառավարական տեղեկատվական կենտրոններ: Թեեւ պաշտոնական Անկարան դեմ չէ հայ-թուրքական հարաբերությունների հաստատմանը, բայց հրաժարվում է՝ «քանի դեռ Հայաստանը չի ճանաչում Ադրբեջանի տարածքային ամբողջականությունը»:

Երեկ ԱԳՆ հասարակայնության հետ հարաբերությունների վարչությունից տեղեկացանք, որ տեղեկատվական կենտրոններ բացելու գործընթացը շատ դանդաղ է ընթանում, Թուրքիան, թեեւ 5-6 ամիս առաջ դեմ չէր, այսօր կարծես չի ցանկանում:

Հիշեցնենք, որ պաշտոնական Երեւանը հայ-թուրքական հարաբերությունների հաստատման ճանապարհին որպես նախապայման առաջ չի քաշում Հայոց ցեղասպանության ճանաչման հարցը:

Հայաստանը միջազգային կազմակերպություններին պարտք է 18 մլն դոլար

Հայաստանն անդամակցում է միջազգային 50-ից ավելի կազմակերպությունների, իսկ ԱՊՀ շրջանակներում՝ 16: ԱԳՆ հասարակայնության հետ հարաբերությունների վարչությունից «Ազգի» հարցմանն ի պատասխան նշեցին, որ մեր երկիրն այդ կազմակերպություններին պարտք է շուրջ 18 մլն ԱՄՆ դոլար, որը կուտակվել է վերջին մի քանի տարիներին: Հայաստանը պարտաճանաչ վճարում է այն կազմակերպություններին, որոնց ավելի կարեւորություն է տալիս՝ ՄԱԿ, Սեւծովյան տնտեսական համագործակցություն, ՄԱԳԱՏԷ, ԵԱՀԿ, ՅՈՒՆԵՍԿՕ, Առողջապահության համաշխարհային կազմակերպություն, Առեւտրի համաշխարհային կազմակերպություն, Ինտերպոլ, Համաշխարհային մաքսային կազմակերպություն, Միգրացիայի միջազգային կազմակերպություն: 2000 թ. Հայաստանի միջազգային կազմակերպություններին ընդհանուր վճարումները կազմում են 1 մլն 300 հազար դոլար, իսկ ԱՊՀ շրջանակներում՝ 500 հազար դոլար: ԱՊՀ շրջանակներում Հայաստանն առավել կարեւորություն է տալիս եւ վճարում է մի քանիսին. ԱՊՀ գործադիր կոմիտե, ԱՊՀ միջպետական վիճակագրական կոմիտե, ԱՊՀ տնտեսական դատարան, ԱՊՀ անդամ երկրների պաշտպանության նախարարների խորհրդի քարտուղարություն, ԱՊՀ անդամ երկրների տարածքում կազմակերպված հանցավորության եւ այլ վտանգավոր հանցագործությունների պայքարի համակարգման բյուրո:

Թ. Հ.

«Եթե Բաքուն բավարար ուժ ունենար, կվերսկսեր պատերազմը»

ԲԱՔՈՒ, 8 ՀՈՒՆԻՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Ադրբեջանական «Ենի մուսավաթ» թերթն իր հունիսի 6-ի համարում անդրադարձել է վերջերս լրատվամիջոցների կողմից հաճախակի քննարկվող Ղարաբաղյան հակամարտության հնարավոր վերսկսման խնդրին: «ՀՀ նախկին նախագահի խորհրդական Ժիրայր Լիպարիտյանի այն սենսացիոն հայտարարությունը, թե մոտ ապագայում հնարավոր է Ղարաբաղյան հակամարտության վերսկսում՝ հիմնավորելով իր կանխատեսումն այն հանգամանքով, որ մեծ թվով մարդիկ են շահագրգռված դրանում: Զարդուշտ Ալիզադեն, որ Սոցիալ-դեմոկրատական կուսակցության առաջնորդն է, այս խոսքերը որակել է իբրեւ «բլեֆ»՝ հավելելով, որ ոչ ոք չի ցանկանում Ղարաբաղում պատերազմի վերսկսում: «Չնայած Ադրբեջանի ժողովուրդը ցանկանում է ազատագրել իր տարածքները, սակայն նման նախաձեռնության հնարավորություն չկա: Դրա հնարավորությունն ունի միայն Ադրբեջանի նախագահը, որը դեմ է պատերազմի վերսկսմանը: Արդյունքում Հայաստանը յուրացնում է ոչ միայն Ղարաբաղը, այլեւ գրավյալ 6 շրջանները»: Ըստ նրա, ՌԴ-ն եւ ԱՄՆ-ը եւս շահագրգռված չեն պատերազմի վերսկսմամբ, քանի որ Հայաստանի եւ Ադրբեջանի նախագահները լիակատար կախվածության վիճակում են հայտնվել: Այն հարցին, թե ռազմական գործողությունների վերսկսման պարագայում Ադրբեջանն ի վիճակի կլինի դիմագրավել հարձակմանը, նա պատասխանել է. «Եթե Բաքուն այդքան ուժ ունենար, նա ինքը կվերսկսեր պատերազմը»: Քաղաքագետ Ռասիմ Մուսաբեյովը նշել է, որ եթե Լիպարիտյանը ստույգ իմանար, թե ով է շահագրգռված, որ պատերազմը վերսկսվի, նա կոնկրետ անուններ կտար: Ադրբեջանի ժողովրդական կուսակցության արտաքին հարաբերությունների գծով պատասխանատու Ասիմ Մոլլազադեն ընդունել է, որ ինչ-ինչ ուժեր իրոք կշահեն պատերազմի սանձազերծումից, բայց նրանք չունեն բավարար ուժ հասնելու դրան:

Գրոհայինները ապաքինվում են Վրաստանում եւ Ադրբեջանում

ՄԱԽԱՉԿԱԼԱ, 8 ՀՈՒՆԻՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Չեչնիայում դաշնային զորքերի դեմ գործողություններին մասնակցած վիրավոր գրոհայինները ապաքինվում են Վրաստանի եւ Ադրբեջանի բժշկական հաստատություններում: Այս մասին չորեքշաբթի լրագրողների հետ հանդիպման ժամանակ ՌԴ ԱԴԾ Դաղստանի վարչությունում պատմել է Ինգուշեթիայի 24-ամյա բնակիչ Ասլան Օզդոեւը: Նա բռնվել է «Յարագ-Կազմալյար» հսկիչ անցակետում ռուս-ադրբեջանական սահմանում հունիսի 2-ին: Ըստ նրա, մարտական պատրաստություն նա անցել է 1997 թ. Խաթաբի ճամբարներից մեկում Սերժեն-Յուրտի մոտ: 1999 թվականի դեկտեմբերին նա թեթեւ վերք է ստացել եւ այլ վիրավորների հետ, որոնք, ըստ նրա, եղել են մոտ 30 հոգի, փոխադրվել է Վրաստան: Հսկիչ անցակետում խնդիրներ չեն առաջացել: Սահմանապահներին բավական էր լսել, որ նրանք խաղաղ բնակիչներ են, որ ընկել են ռմբակոծության տակ եւ դարձել փախստականներ: Վրաստանում նրանց բժշկական օգնություն է ցույց տրվել պետական հիվանդանոցներից մեկում: Այնուհետեւ Օզդոեւին տեղափոխել են Բաքու, որտեղ նրան վիրահատել են եւ աչքի պրոթեզ դրել: Ըստ նրա, բուժումը վճարվում էր դոլարով այդ երկրներում չեչենական ներկայացուցչության մարդկանց կողմից: Մոտ ժամանակներս ձերբակալվածը կհանձնվի Ինգուշեթիայի իրավապահ մարմիններին:

ԱԶԳ

Մշակույթ

Անաքելի «օգնությունը»

1952-ին, դեռ երիտասարդ, ես բախտ ունեցա եգիպտոսից գնալ Ֆրանսիա, երկու տարի ապրել Փարիզում, այցելել նշանավոր թանգարաններ, աչքերով շոշափել հին ու նոր վարպետների կտավները:

Հատուկ հետաքրքրություն ունեի ֆրանսիական նկարչության, մասնավորապես «փարիզյան դպրոցի» նկարիչների հանդեպ: Փարիզը դարձել էր նոր ուղղությունների, նոր ձեւերի հայտնության դարբնոց, «տաբուներ» ջնջող եւ անկաշկանդ ստեղծագործելու կենտրոն: Այդ տարիների Փարիզը երիտասարդ նկարիչների համար ճանաչման ու մրցակցության օջախ էր եւ առաջնորդ՝ բնածին ընդունակությունների դրսեւորման ու զարգացման:

Բայց, ցավոք, միշտ չէ, որ ասպարեզ նետված երիտասարդը հավատում է իր ուժերին: Հաճախ նա ոգեւորվում ու տարվում է այլ նկարիչների (երեց ու հայտնի) գործերով եւ անում է այն, ինչ իր ներսից չէ, կամ ինքը չունի: Կարեւորը ծգտումն է գնահատելու ու բացահայտելու սեփական կարողությունները:

Փարիզն իմ դպրոցն է: Ինձ հետաքրքրում էր նոր նկարչությունը, որին մասամբ էի ծանոթ: Ուստի եւ առավել յափով շփվում էի նոր սերնդի, ինձ տարեկից արվեստագետների ու նրանց գործերի հետ:

Բեռնար Բյուֆֆեն ամենաերիտասարդներից էր եւ Փարիզում իմ օրերին ամենից ավելի խոսվում էր նրա մասին: 1928-ի ծնունդ նկարչի ցուցադրած առաջին իսկ գործերը դարձել էին ընդհանուր ուշադրության առարկա: Կատարելապես իր արվեստին տիրապետող ու արդեն կազմավորված Բյուֆֆեի մեծ տաղանդը հաստատվեց իբրեւ իրականություն:

Իմ տեսած առաջին իսկ նկարով ես սիրահարվեցի նրա արվեստին: Նույն բանը պատահեց ինձ հետ, երբ տասը տարի անց Երեւանում տեսա Մինասի «Իմ ծնողները»: Նույն վիճակն ապրեցի դիտելով Ա. Փելեշյանի առաջին ֆիլմի առաջին պատկերները...

Դժվար է նկարագրել, թե ինչ պատահեց ինձ հետ, երբ կանգնել էի Բյուֆֆեի նկարի առջեւ: Թվում էր, թե աշխարհում ուրիշ նկարչություն չէր եղել: Հայտնվել էր մեկը եւ իր եզակիությամբ ստիպում էր մոռանալ ուրիշներին: Թեեւ նույն տարիներին Ֆրանսիայում ստեղծագործում էին արդի նկարչության կորիֆեյներ Պիկասոն, Մատիսը, Բրակը եւ այլք: Բյուֆֆեն կարծես եկել էր ասելու. «Բոլորը մի կողմ, ես՝ մի կողմ»: Այդպես նա շարունակեց մնալ ամբողջ կես դար՝ առանց իջնելու իր բարձունքից: «Փարիզյան դպրոց» հասկացությունը միայն ֆրանսիացիներին չէր պատկանում: Բյուֆֆեն եկավ ասելու, որ ինքը Ֆրանսիայի ամենաֆրանսիացի նկարիչն է: Վերլուծել նրա ստեղծագործությունը՝ ավելորդ է: Մարդկության ապրած մի ամբողջ ժամանակահատվածը՝ լիցքավորված խոր հակասություններով, ցավով, տառապանքով, վշտով եւ ուրախությամբ արտացոլվեց նրա ինքնատիպ արվեստում:

Հայաստանի պետական պատկերասրահում բացված մեկ նկարի ցուցահանդեսի համար պարտական ենք նկարչի այրուն, գրող Աննաբելին: Բյուֆֆեի այդ մեկ նկարը բացառիկ նվեր է մեր ժողովրդին: Պիտի ասեի «օգնություն», քանզի մեր լեզվում վերջին տարիներին այս բառը հաճախ է արտասանվում:

Այս օգնությունը նյութական չէ, թեեւ որպես արժեք անգնահատելի է, ունի բարձր գին: Բայց մի կողմ թողնենք նյութականը, որովհետեւ այս նվերը նախ եւ առաջ հայ ժողովրդի հանդեպ անկեղծ սիրո վկայություն է: Եթե այն նյութական լիներ, շուտով մեկի սպառվեր: Այս օգնության տոկոսներն ամեն տարի ավելանալու եւ հարստացնելու են երկու ժողովուրդների բարեկամությունն ու փոխադարձ վստահությունը:

Շնորհակալություն տիկին Աննաբելին: Շնորհակալություն պրն՝ Մորիս Գարնիեին: Շնորհակալություն Հայաստանում Ֆրանսիայի դեսպանատանը եւ չմոռանանք նաեւ մեր պատկերասրահի տնօրեն Շահեն Խաչատրյանի ճիգերն ու կարողությունները: Եթե կան մարդիկ, որոնք չգիտեն կամ չեն ուզում իմանալ այդ մասին, ապա իմացողներ ու գնահատողներ կան ու կլինեն:

ՀԱԿՈԲ ՀԱԿՈԲՅԱՆ,
ՀՀ ժողովրդական նկարիչ

Անցած ճանապարհի հետագիծը

Ես աշխարհը տեսնում եմ, ոչ այնպես, ինչպես որ կա, այլ այնպես, ինչպես ես եմ պատկերացնում:

Պ. Պիկասո

Քսան տարի անց... այսպես էր կոչվում նկարիչ Սամվել Համբարձումյանի նկարիչների միությունում բացված, իր համար շրջափուլային նշանակություն ունեցող ցուցահանդեսը, մշակութային երեւույթ, որը կարծես ուղղակի կամ անուղղակի պատասխան էր մեր ծանր ժամանակների անկումային տրամադրությունները չափազանցնող եւ ժխտողականությամբ տառապող «մշակութաբաններին»:

Անկախ ամեն ինչից ընդգծված անհատականությունները բոլորովին չեն վախենում տարվա եղանակներից, ցրտից ու մթից, կա ու չկայից եւ նայում են առաջ, ապրում են վաղվա օրով, մի բան, որ հատուկ է բոլոր ժամանակներին, քանզի, միեւնույն է, մշակութային հարցերը չեն լուծվում ճառերով, պարապ քարոզչությամբ, խրատականություններով: Արվեստի հրաշքը արարվում է երեւակայությունից, հավատից, Աստծո տաճարին «զոհեր» մատուցելով:

Իսկ 20 տարի առաջ առաջին անգամ հանրությանը ներկայացրած իր առաջին գործերով նա արդեն լուրջ ուշադրություն գրավեց՝ ֆանտաստիկայի եւ գրոտեսկի ուրույն ձեւամտածողությամբ, ներքին բացառիկ ազատությամբ: Նրա կերպարները հեռավոր առնչություններ ունեին Գոյայի ու Թուլուզ Լոտրեկի («Մարդիկ պարաններ վրա», «Խաղեր», 81-82 թթ.), սակայն հետագայում իր խոսքը դարձավ ավելի քան ինքնուրույն եւ էութենական: Սամվելի նկարելաոճը ճանաչվեց եւ ինքնահաստատվեց մեր կերպարվեստի համապատկերում: Անցնող դժվարին տարիներին նկարիչն ապրեց վերելքի մի շրջան, որի հաստատմամբ եղավ սույն ցուցահանդեսը:

Ներաշխարհային նուրբ զգացողություններից մինչեւ էրոսի եւ սարսափի դաշտի պատկերումներն ընկած տարածքում նկարիչը գույնի, գծի հարուստ համատեքստում հայտնաբերում է հոգեւոր եւ զգացմունքային պահեր, վիճակներ, սիրո գեղեցկության կենսալի բռնկումներ: Բազմաժանր նկարչի արվեստային դաշտում առավել ընդգրկվում են «սիրո անատոմիային» նվիրված նկարաշարերը, ուր զգայականությունն ու տարփանքը գրոտեսկի եւ այլաբանության ձեւամիջոցներով զրկվում են իրենց կոնկրետ ձեւաբանական ստուգությունից եւ երբեք չեն մոտենում գռեհկության վտանգավոր սահմանին: Արվեստի լեզվի գեղեցկությունը եւ ոգեկանությունը փոխակերպում է նյութի դիմադրությունը, կինը, կնոջ գեղեցկությունը սիրո անհագուրդ դաշտում ընդհանրական ձեւերի դինամիկ հարաբերումների են վերածվում («Համբույր», 1988, «Կենտավրոսի համբույրը», 1991, «Առեւանգում», 1988): Հզոր էներգիայի

խելահեղ ուժը փոխակերպում է մարմնակազմությունները: Նկարչի անսովոր տեսանելու եւ զգալու կերպը դիտողին ստիպում է նրա բացած արահետով քայլել, ենթարկվել նրա գեղարվեստական տրամաբանության ու ենթագիտակցական «խաղերին»: Նա իրականությունը ընկալում է հոգու «աչքերով», որն անսովոր է, երբեմն ֆանտաստիկ ու ֆանտասմագորիկ: Սակայն այս գործընթացում իր վճռական դերը կատարում է փայլուն կոլորիստական եւ գծապատկերային բարձր ունակությունները՝ անկախ նրանից՝ այն գեղանկար է կամ գրաֆիկական թերթ: Թեմայի լայնքն ու խորքը բացահայտելու նպատակադրումը նրան ստիպում է դիմել բեմային նկարաշարերի, որոնց գուներանգների եւ ձեւերի բազմիմաստությունը ստեղծում են տվյալ թեմայի նշանային համապատկերը: Օրինակ, «Առեւանգում» (1998) նկարաշարը չունի կոնկրետ գրական նկարագրողական պատկերային լուծում, ընդհանրական մարմնաձեւերի զանազան բախումներ են կամ դիմակայունություն: Ներհայեցողաբար կերպավորված այս մարմնաձեւերի հիմքում մարդկային մարմինն է (ավելի կոնկրետ՝ կնոջ), սակայն դրանք որեւէ սիրային հասցե չունեն, քանզի նկարչի նպատակն է երեւույթը ֆիքսել ընդհանրապես, վերացարկված տալով կենդանի զգացումի հավաստիությունը: Այս կտրվածքով են լուծված նաեւ մյուս նկարաշարերը («Զեփյուռ», «Հունական սափորի պար», 1998-99 թթ.), որոնք աչքի են ընկնում հորինվածքային այլազանությամբ, գունագծերի ու ռիթմերի դինամիկ փոխհարաբերությամբ, իրապատումի ու գրոտեսկի դիպուկ հարաբերումով: Նկարչին խորթ չէ նաեւ որոշակի տիպական կերպարների ստեղծումը, որոնք նորից հուզաարտահայտչական ընդգծված նկարագիր ունեն եւ ներքին լարվածություն: Ս. Համբարձումյանի ստեղծագործական համատեքստում կան փայլուն դիմանկարներ եւ հատկապես բնանկարներ, որոնց հեղինակը կարծես ինքնիշխան է մոտենում եւ ցուցադրել է շատ քիչ: Այս բնանկարները եզակի են ժանրի մեր պատկերացումներում, ուստի արժեր հեղինակին ավելի կենտրոնանալ դրանց վրա:

Ցուցահանդեսի առանցքային ստեղծագործություններից են «Բազմաշերտ հարթաքանդակ-զարգացում» (2000 թ.) գրաֆիկական շարքը (մենաստիպ), որոնք արված են նուրբ կտավի վրա խառը տեխնիկայով: Բառի բուն իմաստով այս գրաֆիկական թերթերը նվաճումներ են արվեստային հասկացություններով եւ տեխնիկական գյուտերով: Նուրբ, թափանցիկ, ելեւէջների խորքային զարգացումները կարող են զուգահեռվել բախյան խորալների անսահման ծավալումներին: Ոգեկանության դաշտում գտնվող այս թերթերը մեղմ ինտոնացիաների եւ նուրբ անցումների շնորհիվ հիշեցնում են տարիների արհավիրքներ տեսած հնօրյա որմնանկարներ: Առհասարակ որտեղ է վերջանում գեղանկարիչը եւ որտեղ սկսվում գրաֆիկայի փայլուն վարպետը՝ դժվար որոշելու բան է, նկարչի գրաֆիկական հորինվածքները զուտ պայմանական անվանումներ են, դրանք բառի բուն իմաստով գեղանկարչական ինքնություն ունեն եւ քնարական ենթատեքստ: Այս գրաֆիկական ցուցադրությունները, ինչպես նաեւ նախկինում ստեղծված երկերը ոչ միայն հարստացնում են հայկական գրաֆիկայի ավանդույթները, այլ բարձրացնում մի նոր՝ միջազգային ինքնության մակարդակի:

80-ականների սերունդ է Սամվել Համբարձումյանը, նկարիչ եւ փայլուն մանկավարժ (դասավանդում է գեղարվեստի ինստիտուտում), որ իր մեջ կրում է իր նախորդների լավագույն հատկանիշները՝ լինել ազատ, ծգտել նոր ձեւերի յուրացմանը եւ դառնալ արդիականության կրողը, ապավինել ազգային արմատներին, ստեղծել մի արվեստ, որը միջազգային չափանիշներով է գնահատվում:

ՊՈՂՈՍ ՀԱՅԹԱՅԱՆ

ՀԱՄԵՐԳԱՍՐԱՀ

Լեւոն Չիլինգիրյանը եւ իր բարեկամները

Լոնդոնահայ ջութակահար Չիլինգիրյանի բարեկամներն ըստ էության երաժշտական արվեստի բոլոր հավասարիմ սպասավորներն են անկախ բարձերից, մասնագիտությունից եւ երաժշտական գործունեության աշխարհագրությունից: Նա ինքն էլ, մուսաներին հավասարմորեն ծառայելու օրինակ լինելով, ճառագում է առանձնահատուկ հոգեւոր էներգիա, որը միավորում է գեղագիտական եւ հումանիստական ուղղվածությունը: Գեղագիտականը գեղարվեստական ճաշակ է ձեւավորում, իսկ հումանիստականը, որն անհրաժեշտ ներգործություն է ունենում ունկնդիրների վրա, բնութագրում է Չիլինգիրյան մենակատարի եւ անսամբլիստի կատարումները: Հիրավի, ընդօրինակման արժանի օրինակ է:

Այս անգամ Լեւոն Չիլինգիրյանի երեւանյան այցն առանձնահատուկ էր: կում Յ. Ս. Բախի մահվան մոտալուտ 250-ամյա տարելիցի առթիվ: Դժվար էր նախապատվությունը տալ մենակատարներից որեւէ մեկին: Հրաշալի համույթում միաձուլվող նրանց գործիքների թավշյա հնչողությունն արտացոլվում էր ամբողջ նվագախմբի տեմբրային ներկապնակում, որն առանց դիրիժորի մասնակցության ճշտիվ կատարեց իր նվագակցական դերը (դրան հատկապես նպաստեց թավջութակահարների խումբը Վահան Գրիգորյանի գլխավորությամբ):

Համերգի ծրագիրն ընտրել էր Արամ Ղարաբեկյանն ընդհանուր առմամբ ռոմանտիկ ոճով: Նույնիսկ համերգը բացած Կ.Ֆ.Է. Բախի (Յ. Ս. Բախի որդին, կլասիցիզմի դարաշրջանի հիմնադիրներից մեկը) 5-րդ սիմֆոնիայում դիրիժորը ռոմանտիկ էություն էր հայտնաբերել: Բայց այս առումով ամենից

Հայկական երաժշտական ասամբլեայի (ղեկավար՝ կոմպոզիտոր Լեւոն Չաուշյան) նախաձեռնությամբ կազմակերպվեց ջութակահարների Լ. Չիլինգիրյանի անվան ազգային մրցույթ, որի ժյուրիի մեջ, Հայաստանի անվանի երաժիշտներից բացի, ընդգրկվեց Չիլինգիրյանի գործընկեր եւ բարեկամ, ֆրանսիացի ջութակահար Ֆիլիպ Գրաֆենը: Փուլերի ընդմիջմանը արեւմտաեվրոպացի հյուրերը երեւանցիներին նվիրեցին Յ. Ս. Բախի երկու ջութակի ու նվագախմբի համար գրած ռե մինոր Կրկնակի կոնցերտը:

Այդ կատարումը Կամերային երաժշտության տանը դարձավ Արամ Ղարաբեկյանի գլխավորած Հայաստանի պետական կամերային նվագախմբի՝ ինչպես միշտ հագեցած համերգի բարձրակետը: Բարձրակետ նախ այն պատճառով, որ դա մեծն Բախի՝ մշակույթի հավերժական չափանիշի երաժշտությունն էր: Երկրորդ՝ ընթերցման բնույթի պատճառով, որը հիմնված էր երաժշտական արտահայտման բնականության վրա:

Գրաֆենը եւ Չիլինգիրյանը բարոկկոյի կամերային արվեստի դաս տվեցին. հնչյունային տեխնիցիզմով չտարվելով, concertante-ի գաղափարով չհրապուրվելով, պաճուճական սենտիմենտալության մեջ չընկնելով (որին հաճախ ենթակա են դառնում մյուս կատարողները երկրորդ մասում), նրանք պարզապես անկաշկանդ նվագում էին: Նրանք ասես խոհական զրույց էին վարում, մասնակցության հրավիրելով նվագախմբին եւ բոլոր հանդիսականներին: Ահա ձեզ հումանիստական ձեռնարկ աս առանձնացան Էդուարդ Էլգարի եւ Գուստավ Մահլերի ստեղծագործությունները: «Introduction and Allegro»-ն երբեմն ընկալվում էր որպես Չայկովսկու բալետային երաժշտության անգլիական տարբերակ. կարծես զգացվում էր ոչ միայն զարգացման հնարքներով, այլեւ բուն նյութով: Էլգարի երաժշտությունը հագեցնելով թանձր արտահայտչականությամբ, բարձր պաթետիկ ոգով, դիրիժորը դրանով իսկ ընդգծեց հուզական ապրումների մաքսիմալիզմի սեփական հակումը:

Զգայնականության՝ սահմանագծում կատարվեց նաեւ Մալերի 5-րդ սիմֆոնիայի «Adagietto»-ն: Դանդաղեցված եւ ազատ տեմպ, զարգացման անվերջության զգացում, նվագախմբի զրեթե անշոշափ ծայնանյութի հայեցում (տավղահարուհի Մանե Աքսանյանը, ինչպես միշտ, հանդես բերեց պրոֆեսիոնալիզմ). գեղարվեստական այս կերպը չափազանց որտամոտ է Ղարաբեկյանին:

Ծրագիրը եզրափակեց Տիգրան Մանսուրյանի «Չյունե թագուհի» բալետի (1989) սյուիտը: Հայ նշանավոր կոմպոզիտորի ձեռագիրը զուշակվում էր սյուիտի 5 մասերից երկուսում: Դրանք դանդաղ մասերն էին Չյունե թագավորության բնապատկերը եւ Կայի ու Գերդայի զուգերգը: Այստեղ Մանսուրյանն իր քնարական մեծ ծիրը փոխակերպում է հետռոմանտիկական գրելաոճով: Համերգին հեղինակի ներկայությունն զգալիորեն ոգեւորեց հանդիսականներին:

ԱՎԵՏԻՔ ՍԱՐԳՍՅԱՆ,
Արվեստագիտության դոկտոր

ՕՐԱՑՈՒՅՑ

Մայիսի 31

- 1904 թ. ծնվել է հայ նշանավոր դերասան Դավիթ Մալյանը:
- 1763 թ. սկսվել է Վոլֆգանգ Ամադեուս Մոցարտի եւ նրա քրոջ նշանավոր համերգային շրջագայությունը Եվրոպայում:
- 1877 թ. ծնվել է իտալացի երգիչ, աշխարհի մեծագույն բարիտոններից Տիտա Ռուֆոն:
- 1833 թ. ծնվել է խորհրդային գրող Ֆ. Գլադկովը:
- 1909 թ. ծնվել է հայ նշանավոր ճարտարապետ Ս. Սաֆարյանը: Նրա նախագծերով են կառուցվել բժշկական եւ գյուղատնտեսական ինստիտուտները, Բյուրականի աստղադիտարանը, Հայաստանի ԳԱԱ շենքի համալիրը եւ այլն:
- Այս օրը հին հայկական տոմարով Մարգաց ամսվա Չորեքշաբթի օրն է:

ՆԱԻՐԱ ԹԱԳՎՈՐՅԱՆ

ԱԶԳ

Մարզական

ՇԱԽՄԱՏ

«Հանդարտ» սկիզբ

Աշխարհի առաջնության եվրոպական 5-րդ փուլի ընտրական մրցաշարի 15 պարտիաներից 7-ն ավարտվեցին կողմերից մեկի հաղթանակով, մյուս 8-ը՝ ոչ-ոքի արդյունքով:

Բայց բոլոր հանդիպումներում էլ համառ պայքար ծավալվեց, եւ ոչ-ոքիներն էլ խաղաղասիրության արդյունք չէին: Իհարկե, մեր առաջատարները՝ գրոսմայստերներ Ռաֆայել Վահանյանը, Սմբատ Լպուտյանը, Արշակ Մինասյանը շատ էին ցանկանում մրցաշարը հաղթանակով սկսել եւ դրա համար բավականին ջանքեր գործադրեցին, բայց նրանց մրցակիցները, համապատասխանաբար Գեորգի Բագատուրովը (Վրաստան), Ստելիոս Հալկիասը (Հունաստան) եւ Էրալդ Դերվիշին (Ալբանիա) լուրջ դիմադրություն ցույց տվեցին, եւ այդ հանդիպումներում ոչ-ոքիներ գրանցվեցին: Խաղաղ արդյունքներ արձանագրվեցին նաեւ Լեւոն Արոնյան-Իվան Իվանիշեւիչ (Հարավսլավիա), Մելիքսեթ Խաչիյան-Զուրաբ Ստուրուա (Վրաստան), Տիգրան Նալբանդյան-Կարեն Ասրյան մենամարտերում: Մեր 9 մասնակիցներից միայն 2-ին՝ Աշոտ Անաստասյանին եւ Արտեն Եղիազարյանին հաջողվեց առաջին տուրում մեկ միավոր գրանցել իրենց օգտին: Առաջինը պարտության մատնեց Դեյան Անտիչին (Հարավսլավիա), երկրորդը՝ Հաքան Էրդողանին (Թուրքիա):

Նշենք նաեւ վրացի Գեւորգի Կաչեյշվիլու հաղթանակն իր պատանի հայրենակից Բահադուր Ջոբավայի եւ կիպրոսցի Վասիլիոս Կոտրոնիասի հաղթանակն ալբանացի Իլիր Սերտայի նկատմամբ:

Կիսաեզրափակիչից առաջ

«Ռոլան Գարոսում» որոշվեցին թե՛ տղամարդկանց, թե՛ կանանց մրցաշարերի կիսաեզրափակիչ փուլի բոլոր մասնակիցները:

Մագնուս Նորման

Քառորդ եզրափակիչ խաղերից մեկում աշխարհի ուժեղագույն թենիսիստների ցուցակը գլխավորող Մագնուս Նորմանը (Շվեդիա) պարտության մատնեց Մարատ Սաֆինին (Ռուսաստան)՝ 6–4, 6–3, 4–6, 7–5: Հանդիպումից հետո Սաֆինը մամուլի ասուլիսում ասաց, որ խաղադաշտում մի թենիսիստ կար՝ Մագնուս Նորմանը: Իրո՛ք, շվեդ մարզիկը հիանալի է խաղում վերջին ամիսներին եւ այժմ էլ Ֆրանսիայի բաց առաջնության հաղթողի հիմնական թեկնածուն է: Կիսաեզրափակիչում Նորմանը մրցելու է արգենտինացի Ֆրանկո Սկիլարիի հետ, որը քառորդ եզրափակիչում 6–4, 6–4, 2–6, 6–4 հաշվով հաղթեց Ալբերտո Կոստային (Իսպանիա): Մյուս կիսաեզրափակիչում կհանդիպեն Գուստավո Կուերտենը (Բրազիլիա) եւ Խուան-Կառլոս Ֆերերոն (Իսպանիա):

Կանանց կիսաեզրափակիչ խաղերից մեկում կմրցեն աշխարհի թիվ մեկ թենիսիստուհի Մարտինա Հինգիսը (Շվեյցարիա) եւ Մերի Պիրսը (Ֆրանսիա): Հետաքրքիր է, որ զուգախաղերում այս թենիսիստուհիներն ընկերակցում են, իսկ այժմ հայտնվել են խաղադաշտի տարբեր կողմերում: Մյուս կիսաեզրափակիչում կհանդիպեն իսպանուհի երկու թենիսիստուհիներ՝ Կոնչիտա Մարտինեսը եւ Արանտա-Սանչես Վիկարիոն: Հիշեցնենք, որ վերջինս երեք անգամ նվաճել է «Ռոլան Գարոսի» գլխավոր մրցանակը:

«Լոս Անջելեսի» առաջին հաղթանակը

Անցկացվեց Բասկետբոլի ազգային լիգայի (NBA) եզրափակիչ փուլի առաջին հանդիպումը: Սպասվածին հակառակ, հավասար պայքար չստացվեց. «Լոս Անջելես Լեյքերզը» 17 միավորի առավելությամբ հաղթեց «Ինդիանա Պեյսերզին»: Հաշիվն է 104–87: Այս հանդիպման ժամանակ փայլեց «Լոս Անջելեսի» կենտրոնական խաղացող Շաքիլ Օ'Նիլը, որն իր թիմին 43 միավոր բերեց:

ՀՀ պետական գույքի կառավարման նախարարությունը տեղեկացնում, որ 2000 թ. հունիսի 26-ին կավարտվի «Հայնավթամթերք» ՊՓԲԸ բաժնետոմսերի ազատ բաժանորդագրությունը

«Հայնավթամթերք» պետական փակ բաժնետիրական ընկերությունը հանրապետական ամբողջական գույքային համալիր է եւ իր մեջ ներառում է.

«Հայնավթամթերք» ՀՆՊՁ-ի գլխամաս

Հասցեն	ք. Երեւան, Վ. Վաղարշյան 13ա
Գնահատված արժեքը	570215 հազ. դրամ
Զբաղեցրած մակերեսը	2320 քմ
Ավտոտեխսպասարկման համալիրի անավարտ շինարարություն	Կոտայքի մարզ, գյուղ Վերին Պտղնի
Տրանսպորտային միջոց	բեռնատար-9., մարդատար-6

«Հայնավթամթերք» ՀՆՊՁ-ի Երեւանի նավթի բազա

Հասցեն	ք. Երեւան, Սեւանի 17
Գնահատված արժեքը	48826 հազ. դրամ
Շինությունների զբաղեցրած մակերեսը	1640 քմ
Շենքի զբաղեցրած մակերեսը	711 քմ

«Հայնավթամթերք» ՀՆՊՁ-ի Էջմիածնի նավթի բազա

Հասցեն	Արմավիրի մարզ, գյուղ Ջրառատ
Գնահատված արժեքը	16831 հազ. դրամ
Շենքի զբաղեցրած մակերեսը	132 քմ
Հողային տարածք	1,8 հա

«Հայնավթամթերք» ՀՆՊՁ-ի Մեղրու նավթի բազա

Հասցեն	Սյունիքի մարզ, ք. Մեղրի
Գնահատված արժեքը	13505 հազ. դրամ
Շենքի զբաղեցրած մակերեսը	56 քմ
Ստացիոնար ավտոլցակայան	1
Յուղման կետ	1
Հողային տարածք	0,34 հա

«Հայնավթամթերք» ՀՆՊՁ-ի Այրումի նավթի բազա

Հասցեն	Տավուշի մարզ, Այրում ավան
Գնահատված արժեքը	89418 հազ. դրամ
Շենքի զբաղեցրած մակերեսը	550 քմ
Ստացիոնար ավտոլցակայան	1. ք. Նոյեմբերյան
Կոնտեյներային ավտոլցակայան	1. Այրում ավան
Շինությունների զբաղեցրած մակերեսը	408 քմ
Հողային տարածք	1,62 հա

«Հայնավթամթերք» ՀՆՊՁ-ի Արտաշատի նավթի բազա

Հասցեն	Արարատի մարզ, ք. Արտաշատ, Կիրովի 1
Գնահատված արժեքը	69466 հազ. դրամ
Շենքի զբաղեցրած մակերեսը	539 քմ
Ստացիոնար ավտոլցակայան	3. Երեւան, Արտաշատ խճ., գյուղ Բուրաստան, Արեւշատ
Կոնտեյներային ավտոլցակայան	3. Շահումյան, Դալար, Մխչյան գյուղեր
Հողային տարածք	0,175 հա

Բաժնետոմսերի ազատ բաժանորդագրությունն իրականացվում է բաժանորդագրման հայտերի ընդունման միջոցով: Մեկ մասնակիցը, տվյալ բաժանորդագրությանը մասնակցելու համար բաժանորդագրության յուրաքանչյուր օր կարող է ներկայացնել միայն մեկ հայտ: Հայտի ներկայացման ժամկետ է համարվում այն ընդունողի կողմից հայտի ստացման օրը:

Մասնավորեցվող ընկերության աշխատավորական կոլեկտիվի անդամներին փակ բաժանորդագրության համար վերապահված բաժնետոմսերի բաժանորդագրությունն իրականացնելու համար պետական կառավարման համապատասխան վերադաս մարմինը կամ ընկերության ղեկավար մարմինը հրավիրում է աշխատավորական կոլեկտիվի ժողով:

Ժողովը համարվում է կայացած, եթե նրան մասնակցում է կոլեկտիվի անդամների ընդհանուր թվի երկու երրորդը: Կոլեկտիվի անդամներն ունեն փակ բաժանորդագրության ենթակա բաժնետոմսերի ձեռքբերման հավասար իրավունքներ: Կոլեկտիվի անդամի իրեն հասանելիք բաժնեմասի բաժանորդագրությունից հրաժարվելու դեպքում այդ բաժնեմասը բաշխվում է ժողովի որոշմամբ՝ կոլեկտիվի մնացած անդամների միջեւ:

Աշխատավորական կոլեկտիվի ընդհանուր ժողովի որոշմամբ աշխատավորական կոլեկտիվի անդամներին վերապահվում է պետական բաժնեմասի որոշակի մասը, բայց 20 տոկոսից ոչ ավել, ընդ որում, միայն այն դեպքում, երբ աշխատավորական կոլեկտիվի անդամների ավելի քան 50 տոկոսը ցանկություն է հայտնել եւ բաժանորդագրվել է ընկերության (ձեռնարկության) պետական բաժնեմասի մինչեւ 20 տոկոսին:

Եթե փակ բաժանորդագրության համար նախատեսված ժամկետում փակ բաժանորդագրությանը մասնակցել ցանկացողների թվաքանակը չի գերազանցում աշխատավորական կոլեկտիվի անդամների 50 տոկոսը, ապա փակ բաժանորդագրությունը չի իրականացվում եւ կոլեկտիվին փակ բաժանորդագրության համար վերապահված բաժնետոմսերը ենթակա են վաճառքի բաց բաժանորդագրության միջոցով:

Բաժանորդագրությունը կայացած է համարվում բաժնետոմսերի 25 տոկոսից ավելիի բաժանորդագրության դեպքում:

Բաժանորդագրության հայտերի ընդունումը կատարվում է ՀՀ պետական գույքի կառավարման նախարարության աճուրդի կենտրոններում հետեւյալ հասցեներով՝ ք. Երեւան, Սայաթ-Նովա 8 (հեռ. 58-79-83, 56-02-64), ք. Երեւան, Մաշտոցի 42 ա, ք. Գյումրի, Գարեգին Նժդեհի 7 (հեռ. 3-01-30), ք. Վանաձոր, Մխիթար Գոշի 2 (հեռ. 4-04-86):

Սույն հայտարարության պաշտոնական տեղեկատվությունը տպագրված է «Հայաստանի Հանրապետություն» օրաթերթի հատուկ թողարկման մեջ:

Web Site: WWW.privatization.am

ՀԵՌՈՒՍՏԱԾՐԱԳՐԵՐ

9 հունիս

9.00 Հայլուր
9.20 Հեռուստասերիալ «Սուրբ կնոջ բուրմունքով»
10.05 Հայոց տաճարներ
10.20 Մամուլի կրպակ
10.30 Կարոտ
11.00 Գ/ֆ «Մահվան վայրը»
12.40 Բարի ախորժակ
13.00 Հայլուր
13.20 Ռուբիկոն+
16.00 Երաժշտական լոտո «Մեկից մեկ»
16.40 Մուլտֆիլմեր «Նախանձ պուլիկը», «Պստիկ ճտիկը»
17.00 Հայլուր
17.20 «Լեգո» հեռուստամրցույթ
17.40 Մուլտֆիլմեր «Աքաղաղն ու բոլորը», «Պայակները»
18.00 Հեռուստասերիալ «Սուրբ կնոջ բուրմունքով»
19.00 1 լար
19.10 «Առողջ լոտո»
(Նույն ժամին արբանյակային հեռարձակմամբ 19.10 Կեսգիշերային ճեպընթաց)
19.50 Պարմանի
20.20 Թեժական կրակ
20.35 Տուն-տունիկ
21.00 Հայլուր
21.45 «Ասպեկտ» Ցվետանա Պասկալեւայի հետ
22.20 Գործարար մարդիկ
22.50 Կարճամետրաժ կինոնկար
23.05 «02»
(Նույն ժամին արբանյակային հեռարձակմամբ 23.05 Փաստագրական կինոնկար «Մեծամորի գաղտնիքները»)
23.40 Հայլուր
00.00 Կեսգիշերային ճեպընթաց
01.00 Ռուբիկոն+

ՊՐՈՄԵԹԵՎՍ

9.00 «Բարի լույս, Հայաստան»
10.10 «Ամեն ինչ հանուն քո սիրո»
18.00 Մուլտծրագիր
18.10 Մանկական ժամ. «Նինձյա կրիաները», սերիալ «Քոնան»
19.00 «Ամեն ինչ հանուն քո սիրո»
20.00 Լուրեր
20.35 Ռ. Մալխասկալյանի «Հարցեր» հեղինակային ծրագիրը
21.20 Օրը
22.30 Հեռուստատեսային վիճակախաղ «Նվեր»
23.30 Գ/ֆ «Արեւելք-Արեւմուտք»

9.00 Տոմար
19.05 Չղջիկ
19.30, 21.30, 24.00 Սուրհանդակ
20.00 Մամուլի խոսնակ
20.10 Մեյդեյ
20.30 Ասպարեզ
21.10 Ուրբաթախոս
22.05 Գ/ֆ «Ոստիկանները եւ գողերը»
00.35 Ակնթարթ
00.40 Ուրբաթ գիշեր բոլորովին քուն չունեմ գ/ֆ «Կրքի ծառաները»
(Ավարտին Սուրհանդակ)

7.00 Բարի առավոտ
10.00 Նորություններ
10.15 Գ/ֆ «Դստրիկը» (2-րդ սերիա)
16.00 Նորություններ
16.15 Ֆիլմ-հեքիաթ «Զմրուխտե քաղաքի կախարդը»
17.25 Գ/ֆ «Հայրս ավտոմեքենա լվացող է»
19.00 Նորություններ
19.30 Ձենքյան շոու
20.00 Արտակարգ կանչ
20.30 Համով պատմություններ
20.45 Հրաշքների դաշտ
21.45 Բարի գիշեր, երեխաներ
22.00 Ժամանակ
22.45 Լեյտենանտ Կոլոմբոն «Ինչպես կատարել սպանություն»
դետեկտիվ
00.10 Երգի մրցույթ «Եվրովիզիոն-2000», առաջին «տասնյակ»
01.15 Նորություններ
01.30 Գ/ֆ «Կասկածի ստվերը» (դերերում Մ. Գրիֆիտ, Թ. Բերենջեր, Ք. Շեֆեր, ԱՄՆ, 1998 թ.)

PTP

7.00, 8.00, 9.00, 10.00 Լուրեր
7.20, 7.50, 8.50, 9.45 Բարի լույս, Ռուսաստան
7.35, 9.35 Ընտանեկան նորություններ
8.30 PTP-ի փոստը
9.20 Հեռուստատեսային ՀՄՄ. հերթապահ բաժանմունք
10.30 Հազար եւ մեկ օր
10.45 «Արենա-սպորտ»
11.20 Սերիալ «Գնչուհին»
12.10 Սերիալ «Սանտա Բարբարա»
13.00 Հեռուստատեսային ՀՄՄ
13.25 Իմ XX դարը
14.00, 18.00, 21.00, 00.00 Լուրեր
14.30 «Կանանց քաղաք»
15.05 Սերիալ «Սեւ մարգարիտ»
15.55 Սերիալ «Հարուստներն ու նշանավորները»
16.50 «Անուշ լինի»
17.30 Մուլտծրագիր
18.35 Ակունա մատատա
19.20 Սերիալ «Փախստական միանձնուհիները»
20.25 «Քաղաքիկ»
21.40 Սերիալ «Վարդի հուշակը»
22.35 Սերիալ «Երեւակայությունների կղզին»
23.30 Սերիալ «Կեղտոտ պարեր»
00.30 Համայնապատկեր
01.25 Վերջին սեանս. գ/ֆ «Ինտիմ օրագիր» (Անգլիա-Նիդեռլանդներ)
03.35 «Ֆուտբոլային քաղաք» Եվրոպայի առաջնության օրագիր
04.05 Հեռուստատեսային ՀՄՄ. հերթապահ բաժանմունք

ՀՀ ՊԵՏԱԿԱՆ ԳՈՒՅՔԻ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆԸ ՄՐՑՈՒՅԹՈՎ ԵՎ ԲԱԺՆԵՏՈՄՍԵՐԻ ԱԶԱՏ ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹՅԱՄԲ ՄԱՍՆԱՎՈՐԵՑՄԱՆ Է ՆԵՐԿԱՅԱՑՆՈՒՄ

N	Ձեռնարկության անվանումը	Հասցեն	Գործունեության տեսակը	Մասնավորեցման ձեւը	Մասնավորեցվող գույքի գնահատվ. արժեքը (հազ. դրամ)	Մասնավորեցվող գույքի նվազ. գինը (%) (հազ. դրամ)	Մասնավորեցվող բաժնետոմսերի քանակը (հատ)	Պարտավորություններ (հազ. դրամ)	Տեղեկատ. (ազդագիր) հրապար.	Մասնավորեցման սկիզբը	Մասնավորեցման ավարտը	Զբաղեցրած հողատարածքը /հա/
1	«Երեւանի ճՇ» ՊՓԲԸ	ք. Երեւան, Աճառյան 42	ճանապարհաշինարարություն	մրցույթ	57681	14420	57681	252832	23/05/00	23/05/00	23/06/00	9,42
2	«Հայնավթամթերք» ՊՓԲԸ*	Երեւան, Վ. Վաղարշյան 13ա	նավթամթերքի առեւտուր	ԲԱԲ	533452	25% եւ ավելի	533452	14321	13/05/00	22/05/00	26/06/00	5,885
3	«Սուրենավանի նավթամթերք» ՊՓԲԸ*	Արարատի մարզ, գ. Սուրենավան	նավթամթերքի առեւտուր	ԲԱԲ	417771	25% եւ ավելի	417771	1992	23/05/00	01/06/00	06/07/00	8,63
4	«Մասիսի նավթամթերք» ՊՓԲԸ*	Մասիս կայարան	նավթամթերքի առեւտուր	ԲԱԲ	806736	25% եւ ավելի	806736	1076	23/05/00	01/06/00	06/07/00	20,48
5	«Գավառի նավթամթերք» ՊՓԲԸ*	Գեղարքունիքի մարզ, Գավառի ավան	նավթամթերքի առեւտուր	ԲԱԲ	155740	25% եւ ավելի	155740	2892	23/05/00	01/06/00	06/07/00	8,56
6	«Վանաձոր» հյուրանոց ՊՓԲԸ	ք. Վանաձոր, Մաշտոցի 1	հյուրանոցային ծառայություններ	ԲԱԲ	50792	25% եւ ավելի	25396	2208	23/05/00	01/06/00	06/07/00	0,2
7	«Ջերմուկ» հյուրանոց ՊՓԲԸ	Վայոց ձորի մարզ, ք. Ջերմուկ	հյուրանոցային ծառայություններ	ԲԱԲ	74093	25% եւ ավելի	74093	3846	23/05/00	01/06/00	06/07/00	0,15
8	«Արագածի բնակարանային կոմունալ տնտեսություն» ՊՓԲԸ**	Արագածոտնի մարզ, գյուղ Ծաղկահովիտ	կոմունալ ծառայություններ	ԲԱԲ	6860	25% եւ ավելի	3430	2307,7	23/05/00	01/06/00	06/07/00	0,2
	ԱՆԱՎԱՐՏ ՇԻՆԱՐԱՐՈՒԹՅԱՆ ՕԲՅԵԿՏՆԵՐ											
9	«Թիվ 2988 ավտոշարասյուն» ՊՓԲԸ-ի «Ակոսկյան» ԱՇՕ	Գեղարքունիքի մարզ, Գավառ, Սայաթյան 2	-	մրցույթ	25,0	25,0	-	-	23/05/00	23/05/00	27/06/00	0,2
	ՆԱԽԱՊԱՏՐԱՍՏՄԱՆ ԸՆԹԱՑՔՈՒՄ ԵՆ											
10	«Զորագետի նավթամթերք» ՊՓԲԸ	Զորագետ ավան	նավթամթերքի առեւտուր	ԲԱԲ	19110	25%	19110	311	-	-	-	0,1
11	«Ալավերդու նավթամթերք» ՊՓԲԸ	Լոռու մարզ, ք. Ալավերդի Շահումյան թաղ.	նավթամթերքի առեւտուր	ԲԱԲ	13837	25%	13837	505	-	-	-	0,5
12	«Արմավիրի նավթամթերք» ՊՓԲԸ	ք. Արմավիր, Սայաթ-Նովա 1	նավթամթերքի առեւտուր	ԲԱԲ	751438	25%	751438	6991	-	-	-	10
13	«Գյումրիի նավթամթերք» ՊՓԲԸ	ք. Գյումրի, Պարիզբանյան խճ.	նավթամթերքի առեւտուր	ԲԱԲ	526217	25%	526217	1690	-	-	-	-
14	«Արթիկի նավթամթերք» ՊՓԲԸ	Շիրակի մարզ, ք. Արթիկ	նավթամթերքի առեւտուր	ԲԱԲ	128699	25%	128699	2189	-	-	-	7,5
15	«Վանաձորի նավթամթերք» ՊՓԲԸ	Լոռու մարզ, ք. Վանաձոր	նավթամթերքի առեւտուր	ԲԱԲ	91613	25%	91613	2123	-	-	-	2,5
16	«Արմավիրի ռեզերվային նավթամթերք» ՊՓԲԸ	ք. Արմավիր, 1 փող., թիվ 27	նավթամթերքի առեւտուր	ԲԱԲ	42670	25%	42670	3142	-	-	-	10
17	«Բաղրամյանի նավթամթերք» ՊՓԲԸ	Արմավիրի մարզ, Քարակերտ ավան	նավթամթերքի առեւտուր	ԲԱԲ	70554	25%	70554	893	-	-	-	12
18	«Իջեւանի նավթամթերք» ՊՓԲԸ	Տավուշի մարզ, գ. Ազատամուտ	նավթամթերքի առեւտուր	ԲԱԲ	758634	25%	758634	946	-	-	-	5,2
19	«Եղվարդի նավթամթերք» ՊՓԲԸ	Կոտայքի մարզ, ք. Եղվարդ	նավթամթերքի առեւտուր	ԲԱԲ	347361	25%	347361	1104	-	-	-	20
20	«Մասիս» ՓԲԸ	ք. Երեւան, Տյուլենինի փ. 4	կոշիկի արտադրություն	ԲԱԲ	250676	25%	250676	50819	-	-	-	1,28
21	«Շինարար-21» ՓԲԸ	ք. Երեւան, Արցախի 42	շինարարական աշխատանքներ	ԲԱԲ	7363	25%	7363	6249	-	-	-	0,2091

Հապավումներ. ԲԱԲ- Բաժնետոմսերի ազատ բաժանորդագրություն, ԲՈՒՏՍ- Բեռնաուղեւորաավտոտրանսպորտային, ԱՇՕ- Անավարտ շինարարության օբյեկտ

* ընկերության կանոնադրական կապիտալի 34%-ին համապատասխանող բաժնետոմսերի տնօրինման լիազորությունը վերապահված է ՀՀ արդյունաբերության եւ առեւտրի նախարարությանը, ** - ընկերության կանոնադրական կապիտալի 34%-ին համապատասխանող բաժնետոմսերի փաթեթն անհատույց օտարվում է տեղական համայնքին:

Ազատ բաժանորդագրությամբ մասնավորեցմանը մասնակցելու համար խնդրում ենք դիմել ՀՀ պետական գույքի կառավարման նախարարության աճուրդի կենտրոններ հետեւյալ հասցեներով՝ ք. Երեւան, Սայաթ-Նովա 8 (հեռ. 58 79 83, 56 02 64), ք. Երեւան, Մաշտոցի 42ա, ք. Գյումրի, Գարեգին Նժդեհի 7 (հեռ. 3 01 30), ք. Վանաձոր, Մխիթար Գոշի 2 (հեռ. 4 04 86):

Մրցույթների վերաբերյալ լրացուցիչ տեղեկություններ ստանալու համար դիմել ՀՀ պետական գույքի կառավարման նախարարության մրցույթների կազմակերպման բաժին՝ Երեւան, Կառավարության տուն 2, 5-րդ հարկ, 508 սենյակ (հեռ. 52 86 14, 52 06 28, 52 73 90), ինտերնետային էջ. http://www.privatization.am, tender@arminco.com/:

Հայտարարության նպատակը գովազդն է, պաշտոնական տեղեկագրերը հրապարակվել են «Հայաստանի Հանրապետություն» օրաթերթի հատուկ թողարկումներում:

Նախարարությունը ողջունում է մասնավորեցման հետ կապված Հայաստանի տնտեսության մեջ ներդրումային յուրաքանչյուր առաջարկ եւ պատրաստ է այն քննարկել շահագրգիռ բոլոր կողմերի հետ:

Web site http://www.privatization.am

Հետեւեք ՀՀ պետական գույքի կառավարման նախարարության հայտարարություններին

IFC
International Finance Corporation

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

Միջազգային ֆինանսական կորպորացիան հրավիրում է

տնտեսական եւ իրավական թեմաներով գրող լրագրողներին «Կորպորատիվ կառավարում» թեմայով սեմինարի: Սեմինարը տեղի կունենա ս. թ. հունիսի 16-ին, ժամը 11:00-ին, Համաշխարհային բանկի դահլիճում *(Երեւան, Խորհրդարանի 2, 4-րդ հարկ):*

Սեմինարը կվարեն ՄՖԿ-ի հայաստանյան «Կորպորատիվ կառավարում» ծրագրի փորձագետները:

Գրանցվելու համար ցանկացողները պետք է զանգահարեն ՄՖԿ-ի հայաստանյան «Կորպորատիվ կառավարում» գրասենյակ մինչեւ ս. թ. հունիսի 14-ը հետեւյալ հեռախոսահամարներով՝ 545 241, 545 242, 545 243, 545 245:

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

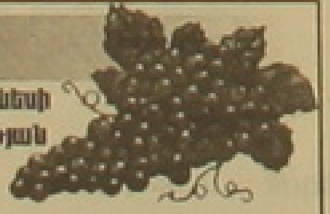

ՀՀ գյուղատնտեսության նախարարությունը, «Ագրոբիզնեսի զարգացման կենտրոնը», «Խաղողագործագինեգործության գիտական կենտրոնը» եւ «ՀՀ արդյունաբերության ու առեւտրի նախարարության «Էքսպոկենտրոնը»

կազմակերպում են

«Գինու, կոնյակի, օղու եւ գարեջրի երեւանյան տոնավաճառ-2000»

հանրապետական առաջին մասնագիտացված ցուցահանդեսը, որի շրջանակներում կանցկացվի գինու, կոնյակի, օղու, գարեջրի եւ այլ ոգելից խմիչքների համտես-մրցույթ՝ լավագույններին մեդալների եւ պատվոր դիպլոմների պարգեւատրմամբ:

Ցուցահանդեսը կկայանա հունիսի **14-17**-ը, Էքսպոկենտրոնի տարածքում (նախկին ԺՏՆՑ): Հասցեն՝ **Երեւան, Շիրակի 43**: Մանրամասն տեղեկությունները կարող եք ստանալ հետեւյալ հեռախոսահամարներով՝ **27-16-76, 27-76-21**

ՉԵՂՅԱԼ ՀԱՄԱՐԵԼ

29.04.2000 թ. «Ռեսպուբլիկա Արմենիա» թերթում տպված «Նավիգա» ՍՊԸ-ի լուծարման մասին հայտարարությունը (գր. 286.110.01458, վկ. 01Ա014944, գրանցման օրը 25.07.95 թ.):

«ՊԱՍ»

ՀԱՐԳԵԼԻ ԲԱԺԱՆՈՐԴՆԵՐ

«Հայմամուլ» ՊՓԲԸ-ն շարունակում է 2000 թ. II կիսամյակի թերթերի եւ ամսագրերի բաժանորդագրությունը: Ռուսական մամուլի բաժանորդները կօգտվեն զեղչերի ճկուն համակարգից: Պարբերականների ժամանակին ու անխափան ստացումը երաշխավորում ենք:

Տեղեկություններ ստանալու, բաժանորդագրությունը ձեւակերպելու համար դիմել Սասունցի Դավթի 2; «Հայմամուլ» ՊՓԲԸ կամ Հանրապետության հրապարակ, թիվ 10 փոստատուն՝ մեր գործակալին: Հեռ.՝ 45 82 00, 45 82 56, 56 79 40:

Շտապեք, մինչեւ բաժանորդագրության ավարտը հաշված օրեր են մնացել:

«ՀԱՅՄԱՄՈՒԼ»

@rminco Global Telecommunications Ինտերնետ ծառայություններ «ԻՆՏԵՐՆԵՏ» սրճարանում: Խանջյան 50: Հեռ. 575823:

«Տիգրան Մեծ» հրատարակչութեան տպարան, Երեւան-23, Արշակունեաց 2. Գրանցման թիւ 65. Պատուէր 69150. Տպաքանակ 4000. Ստորագրուած է տպագրութեան 8. 06. 2000. Գինը՝ 100 դրամ